

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo financija

Objedinjeno godišnje izvješće
o sustavu unutarnjih financijskih
kontrola u javnom sektoru
Republike Hrvatske
za 2012.

Zagreb, srpanj 2013.

S A D R Ź A J

1.	SAŽETAK	3
2.	UVOD	6
2.1.	Svrha i cilj	6
2.2.	Obveznici izrade i dostave godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola	6
2.4.	Obveznici izrade i dostave Izjave o fiskalnoj odgovornosti	7
3.	SUSTAV UNUTARNJIH FINACIJSKIH KONTROLA	9
3.1.	Financijsko upravljanje i kontrole	10
3.1.1.	Smjer razvoja financijskog upravljanja i kontrola - ciljano stanje	10
3.1.2.	Sadašnje stanje u razvoju financijskog upravljanja i kontrola	11
3.1.2.1.	Pregled funkcioniranja sustava na temelju godišnjih izvješća o sustavu financijskog upravljanja i kontrola	11
3.1.2.2.	Pregled funkcioniranja sustava na temelju podnesenih Izjava o fiskalnoj odgovornosti	18
3.1.3.	Budući pravci razvoja financijskog upravljanja i kontrola	20
3.2.	Unutarnja revizija	22
3.2.1.	Smjer razvoja unutarnje revizije - ciljano stanje	22
3.2.2.	Sadašnje stanje u razvoju unutarnje revizije	22
3.2.2.1.	Uspostavljanje unutarnje revizije	22
3.2.2.2.	Kapaciteti unutarnjih revizora	24
3.2.2.3.	Rezultati provedenih revizija	26
3.2.2.4.	Planiranje unutarnjih revizija	29
3.2.3.	Budući pravci razvoja unutarnje revizije	30
3.3.	Središnja harmonizacijska jedinica	31
3.3.1.	Realizirane aktivnosti na razvoju unutarnjih financijskih kontrola	31
3.3.2.	Budući pravci djelovanja na unaprjeđenju unutarnjih financijskih kontrola	36
4.	IZOBRAZBA U PODRUČJU UNUTARNJIH FINACIJSKIH KONTROLA	37
4.1.	Izobrazba u području financijskog upravljanja i kontrola	37
4.2.	Izobrazba u području unutarnje revizije	37
4.2.1.	Osnovna izobrazba	37
4.2.2.	Dodatna izobrazba	39
5.	VIJEĆE ZA UNUTARNJU FINACIJSKU KONTROLU U JAVNOM SEKTORU	42
6.	ZAKLJUČAK	44
7.	DODACI	46
Dodatak 1.	Pregled rezultata analize financijskog upravljanja i kontrola za 2012.	46
Dodatak 2.	Pregled rezultata analize unutarnje revizije za 2012.	57
Dodatak 3.	Pregled rezultata analize stručnog usavršavanja unutarnjih revizora u 2012.	71

1. SAŽETAK

Sektor za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole Ministarstva financija (dalje u tekstu: Središnja harmonizacijska jedinica) sastavio je Objedinjeno godišnje izvješće o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske za 2012. (dalje u tekstu: Objedinjeno godišnje izvješće) na temelju godišnjih izvješća korisnika proračuna o aktivnostima vezanima uz uspostavu i razvoj financijskog upravljanja i kontrola iz članka 15. stavak 3. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (dalje u tekstu: Zakon o PIFC-u)¹ te na temelju godišnjih izvješća o obavljenim unutarnjim revizijama i aktivnostima unutarnje revizije iz članka 30. stavak 1. Zakona o PIFC-u.

Objedinjeno godišnje izvješće sadrži i izvješće o radu Središnje harmonizacijske jedinice za 2012.

Prilikom sastavljanja Objedinjenog godišnjeg izvješća uzete su u obzir i Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2012. sastavljene temeljem članka 7. stavak 2. Zakona o fiskalnoj odgovornosti².

Objedinjeno godišnje izvješće sadrži zbrojne i značajnije podatke o financijskom upravljanju i kontrolama i unutarnjoj reviziji. Također, uključuje i prikaz uočenih slabosti i nedostataka navedenih u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti koji se predaje uz Izjavu o fiskalnoj odgovornosti.

Republika Hrvatska (dalje u tekstu: RH) bila je obvezna, u procesu pridruživanja Europskoj uniji (dalje u tekstu: EU), prilagoditi svoj zakonodavni okvir i sve provedbene propise i akte pravnoj stečevini EU. U okviru Poglavlja 32 – Financijski nadzor bilo je potrebno, pored ispunjenja uvjeta ostalih mjerila, ispuniti uvjete vezane uz prvo mjerilo - sustav unutarnjih financijskih kontrola.

Zakonom o PIFC-u, sustav unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru određen je kao cjelokupan sustav financijskih i drugih kontrola uspostavljen od čelnika korisnika proračuna s ciljem uspješnog upravljanja i ostvarenja zadaća korisnika proračuna.

Sustav se razvijao u skladu sa standardima i praksom EU, uvažavajući pritom specifičnosti javnog sektora RH, a aktivnosti na njegovu razvoju pratile su se kroz Poglavlje 32 – Financijski nadzor te kontinuirano nakon njegova zatvaranja u srpnju 2010. Budući da je riječ o kontinuiranom razvojnom procesu, Europska komisija (dalje u tekstu: EK) pratit će napredak koji se postiže i u narednom razdoblju obzirom da se kroz stupanj razvoja ovoga sustava ocjenjuje sposobnost RH za uspješno upravljanje javnim sredstvima, što je osobito važno i zbog uspješnog upravljanja sredstvima iz fondova EU jer se radi o načinu financiranja koji zahtijeva izgrađen i transparentan sustav financijskog upravljanja i kontrola.

Po pitanju razvoja, povećani su kapaciteti unutarnje revizije, provedena je izobrazba za unutarnje revizore i razvijena je metodologija rada te su provedene aktivnosti uspostave sustava unutarnjih financijskih kontrola kod proračunskih korisnika na državnoj i lokalnoj razini.

Posljednjih godina intenzivno se radilo na povezivanju sustava unutarnjih financijskih kontrola i proračunskog sustava. Zakon o fiskalnoj odgovornosti povezoao je odredbe Zakona o proračunu³ i Zakona o PIFC-u kako bi se ukazalo na mjesto i ulogu sustava financijskog

¹ Narodne novine br. 141/06

² Narodne novine br. 139/10

³ Narodne novine br. 87/08

upravljanja i kontrola te unutarnje revizije u proračunskom sustavu, osobito u cilju osiguranja fiskalne odgovornosti.

Regulatorni i metodološki okvir za provedbu sustava unutarnjih financijskih kontrola kontinuirano se jača novom provedbenom regulativom, kao što su primjerice, novi Pravilnik o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru⁴, Priručnik za financijsko upravljanje i kontrole u javnom sektoru⁵ te dodatne upute i smjernice o financijskom upravljanju i kontrolama (vezano uz upravljanje rizicima, upravljačku odgovornost, troškovno i upravljačko računovodstvo).

Izmjenama i dopunama Zakona o proračunu⁶ uvedene su određene promjene koje su vrlo bitne u kontekstu razvoja financijskog upravljanja i kontrola.

Plan razvojnih programa koji je sastavni dio financijskog plana jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave doživio je promjene na način da mora sadržavati ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su povezani s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna. Plan razvojnih programa sada predstavlja dobru pretpostavku za povezivanje strateških dokumenata s proračunskim planiranjem. Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave više nisu u obvezi izrađivati planove razvojnih programa, ali su upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezna pri izradi plana razvojnih programa uključiti proračunske i izvanproračunske korisnike iz svoje nadležnosti. Time se postiže veće uključivanje upravnih tijela nadležnih za proračunske korisnike u sve proračunske procese, od pripreme do praćenja izvršavanja financijskih planova korisnika, što je do sada bilo isključivo na upravnom tijelu nadležnom za proračun i financije. Razvoj financijskog upravljanja i kontrola upravo iziskuje takav pomak od tradicionalnog prema proaktivnom načinu upravljanja i veću odgovornost rukovoditelja za financijsko upravljanje.

Vrlo je bitna i izmjena članka 32. Zakona o proračunu kojom je naglašena koordinativna uloga upravnog tijela za financije u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Propisano je da je upravno tijelo za financije isključivo koordinator s kojim druga upravna tijela na temelju strateških dokumenata namijenjenih razvoju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izrađuju plan razvojnih programa, odnosno upravno tijelo za financije nije tijelo koje samostalno izrađuje plan razvojnih programa.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o proračunu proširen je sadržaj strateškog plana za korisnike državnog proračuna na način da strateški planovi uz misiju i viziju sadrže i vezu strateških ciljeva i način ispunjavanja istih s organizacijskom i programskom klasifikacijom državnog proračuna.

Nadalje, unaprijeđen je pravni okvir za korištenje sredstava iz fondova EU koja će biti na raspolaganju RH kao članici EU - daje se pravni temelj za donošenje podzakonskog propisa kojim će se urediti sustav za suzbijanje nepravilnosti i prijevara u korištenju sredstava EU, a također se omogućava i plaćanje predujmova za obveze preuzete po ugovorima za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava EU bez potrebe dobivanja prethodne suglasnosti ministra financija odnosno načelnika, gradonačelnika, župana.

U izvještajnom razdoblju napredak ostvaren u razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrola vidljiv je i kroz:

- povezivanje strateškog i proračunskog planiranja na državnoj razini
- utvrđivanje pokazatelja uspješnosti i sustavnije praćenje rezultata
- ugradnju upravljanja rizicima u procese planiranja, osobito na državnoj razini

⁴ Narodne novine br. 130/11

⁵ <http://www.mfin.hr/hr/regulatorni-okvir>

⁶ Narodne novine br. 136/12

- detaljnije uređivanje ovlasti i odgovornosti za realizaciju ciljeva i za upravljanje proračunskim sredstvima
- izradu internih procedura rada osobito za procese iz proračunskog ciklusa
- unapređenje sustava evidencija i izvješćivanja, osobito u dijelu evidencije ugovorenih obveza (podržano integracijom kroz sustav riznice) i izvješćivanja o ciljevima i rezultatima.

Potrebno je istaknuti i doprinos unutarnje revizije koja je svojim preporukama potaknula izradu internih procedura i jačanje kontrolnih mehanizama na mjestima gdje su uočene njihove slabosti, kao i daljnji razvoj sustava evidencija i izvješćivanja.

U 2012. donesen je novi Akcijski plan razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2012.-2013. (dalje u tekstu: Akcijski plan)⁷, a aktivnosti sadržane u Akcijskom planu usmjerene su na daljnju realizaciju dugoročnih ciljeva razvoja postavljenih Strategijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2009.-2011. (dalje u tekstu: Strategija PIFC-a).

U ovom Akcijskom planu u dijelu financijskog upravljanja i kontrola naglasak se stavlja na analize praktične primjene regulative i metodologije rada vezane uz sustav financijskog upravljanja i kontrola kako bi se utvrdile poteškoće u primjeni te pronašla odgovarajuća rješenja.

U dijelu unutarnje revizije naglasak je na racionalnoj i učinkovitoj uspostavi unutarnje revizije kod korisnika proračuna iz nadležnosti ministarstava i korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nastavit će se aktivnosti jačanja kapaciteta unutarnjih revizora, uključujući osiguranje potrebnog broja unutarnjih revizora te njihove stručnosti. Poseban naglasak stavit će se na provjeru kvalitete aktivnosti unutarnje revizije i načine na koji se unutarnja revizija koristi od strane upravljačke strukture i koliko se koristi za potrebe procjene adekvatnosti i učinkovitosti uspostavljenih unutarnjih kontrola.

⁷ Usvojen Zaključkom Vlade RH od 2. kolovoza 2012. (KLASA: 470-03/12-01/01, URBROJ: 5030120-12-1).

2. UVOD

2.1. Svrha i cilj

Objedinjeno godišnje izvješće sastavlja se u svrhu cjelovitog sagledavanja stupnja razvoja unutarnjih financijskih kontrola i objavljivanja informacija radi upoznavanja Vlade RH i drugih dionika o aktivnostima koje su provedene u izvještajnom razdoblju s ciljem razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola i radi utvrđivanja budućeg pravca djelovanja s ciljem održivog razvoja.

2.2. Obveznici izrade i dostave godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru

Obveza izrade Objedinjenog godišnjeg izvješća proizlazi iz članka 35. stavak 2. Zakona o PIFC-u.

Godišnja izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola korisnika proračuna sastavljaju se sukladno Naputku za izradu godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (dalje u tekstu: Naputak)⁸.

Godišnje izvješće o sustavu unutarnjih financijskih kontrola sadrži:

1. Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrola (obrazac GI-FUIK)
2. Godišnje izvješće o obavljenim revizijama i aktivnostima unutarnje revizije (obrazac GI-UR).

Obveznici izrade godišnjeg izvješća o sustavu financijskog upravljanja i kontrola sukladno članku 10. stavku 1. Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru⁹ (dalje u tekstu: Pravilnik o FUIK-u) jesu:

- središnja tijela državne uprave
- izvanproračunski korisnici državnog proračuna
- županije
- Grad Zagreb
- županijska središta
- gradovi iznad 35.000 stanovnika.

Točkom III. Naputka definirano je da korisnici proračuna koji nisu obveznici izrade godišnjeg izvješća o sustavu financijskog upravljanja i kontrola, sukladno članku 11. Pravilnika o FUIK-u, o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola izvješćuju podnošenjem Izjave o fiskalnoj odgovornosti (dalje u tekstu: Izjava) na način kako je uređeno Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (dalje u tekstu: Uredba)¹⁰.

Sukladno tome, za potrebe izrade ovog izvješća napravljena je i analiza zaprimljenih Izjava za 2012. koju su korisnici proračuna dostavili Ministarstvu financija.

Obveznici izrade godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama i aktivnostima unutarnje revizije su korisnici proračuna koji su u skladu s odredbama članaka 2. i 3. Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (dalje u tekstu: Pravilnik o UR)¹¹ obveznici uspostavljanja unutarnje revizije.

⁸ Narodne novine br. 132/11

⁹ Narodne novine br. 130/11

¹⁰ Narodne novine br. 78/11 i 106/12

¹¹ Narodne novine br. 35/08

Gore navedeni korisnici proračuna bili su u obvezi dostaviti godišnja izvješća odnosno obrasce GI-FUIK i GI-UR, Središnjoj harmonizacijskoj jedinici zaključno do 31. siječnja 2013. za prethodnu godinu.

DUR, tijela sudske vlasti, tajne službe i drugi korisnici proračuna koji su izravno odgovorni Hrvatskom saboru, sukladno odredbama članaka 15. i 31. Zakona o PIFC-u, nisu obveznici dostave obrazaca GI-FUIK i GI-UR. Stoga, nisu obuhvaćeni Objedinjenim godišnjim izvješćem, osim u dijelu u kojem se navodi ukupan broj institucija koje su normativno uspostavile unutarnju reviziju.

Objedinjeno godišnje izvješće obuhvaća podatke iz godišnjih izvješća korisnika proračuna za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2012.

Obrazac GI-FUIK za 2012. dostavilo je svih 86 obveznika¹² od kojih se 41 odnosi na korisnike državnog proračuna, uključujući i izvanproračunske korisnike državnog proračuna (dalje u tekstu: korisnici proračuna državne razine), a 45 na korisnike proračuna lokalne razine.

Ukupan broj obveznika dostave obrasca GI-UR je 168.

Obrazac GI-UR za 2012. prema odredbama članka 30. stavak 2. i članka 31. stavak 1. točka c. Zakona o PIFC-u dostavilo je 148 korisnika, od kojih se 80 odnosi na korisnike proračuna državne razine, a 68 na korisnike proračuna lokalne razine. Izvješće nisu dostavili korisnici koji imaju uspostavljenu unutarnju reviziju i sistematizirana, međutim nepopunjena radna mjesta unutarnjih revizora, korisnici koji su unutarnju reviziju uspostavili sporazumom, ali po istom nije bilo aktivnosti i Grad Požega koji se očitovao o razlogu nedostavljanja.

2.3. Obveznici izrade i dostave Izjave o fiskalnoj odgovornosti

Sukladno Zakonu o fiskalnoj odgovornosti uvedena je obveza sastavljanja i predaje Izjave kojom čelnici proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna te načelnici općina, gradonačelnici, odnosno župani, svake godine za prethodnu proračunsku godinu, za razdoblje u kojem su obnašali dužnost, potvrđuju zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom utvrđenih sredstava.

Prema članku 12. Uredbe čelnici proračunskog korisnika državnog proračuna te načelnici općina, gradonačelnici, odnosno župani bili su obvezni do 2. travnja 2013. dostaviti Ministarstvu financija: Izjavu za 2012., popunjeni Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2012., Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima za proračunsku godinu 2011. i Mišljenje unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za područja koja su bila revidirana u 2012.

U nastavku se daje pregled broja obveznika predaje Izjave te dostavljenih Izjava za 2012.

¹² Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine br. 150/11 i 22/12) došlo je do statusnih promjena u ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave te je broj obveznika dostave godišnjeg izvješća o sustavu financijskog upravljanja i kontrola u 2012. u odnosu na 2011. povećan sa 79 na 86 obveznika.

Tablica br. 1: Pregled dostavljenih Izjava o fiskalnoj odgovornosti za 2012.

Korisnici proračuna	Broj obveznika predaje Izjave	Broj dostavljenih Izjava	Od ukupno dostavljenih Izjava	
			Prilog 1a	Prilog 1b
Državna razina	40	40	27	13
Lokalna razina	576	562	40	522
Ukupno	616	602	67	535

Od ukupnog broja obveznika na državnoj razini njih 27 dostavilo je Izjavu, Prilog 1a koja se daje onda kada nisu uočene slabosti i nepravilnosti.

Na lokalnoj razini, od ukupnog broja općina/gradova/županija koje su dostavile Izjavu, njih 40 dostavilo je Izjavu, Prilog 1a, što predstavlja veliki napredak u odnosu na prethodnu godinu kad je istu dostavilo samo 20 obveznika.

522 obveznika na lokalnoj i 13 obveznika na državnoj razini dostavilo je Izjavu, Prilog 1b te time potvrdilo postojanje slabosti i nepravilnosti, ali koje ne utječu na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom utvrđenih sredstava.

Izješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima za proračunsku godinu 2011. obvezne su bile dostaviti sve općine/gradovi/županije koje su u prošloj godini predale Izjavu, Prilog 1b odnosno koje su predale i Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2011. Obvezu dostavljanja Izješća nije ispunilo 18 općina/gradova/županija.

Mišljenje unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za područja koja su bila revidirana u 2012. nisu dostavile dvije županije. Bjelovarsko-bilogorska te Varaždinska županija) uz obrazloženje da je revizor u fazi stjecanja stručnog zvanja.

Ministarstvo financija će od općina koje nisu dostavile traženu dokumentaciju, zatražiti da pisanim putem potvrde kako Izjavu nisu sastavili i predali budući da ne mogu potvrditi zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava, te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u 2012.

Od svih ministarstava i drugih tijela državne uprave kao i općina, gradova, županija bit će zatraženi dokazi koji će potvrditi dostavljenu dokumentaciju, te će se za svakog obveznika, a na odabranom uzorku pitanja iz Upitnika, provjeriti dostavljena Izjava.

3. SUSTAV UNUTARNJIH FINANCIJSKIH KONTROLA

Sustav unutarnjih financijskih kontrola uspostavlja se u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja zadaća korisnika proračuna, a cilj je osigurati odgovorno, transparentno i učinkovito upravljanje javnim sredstvima, uključujući pri tome nacionalna sredstva i sredstva EU.

Sustav unutarnjih financijskih kontrola izgrađuje se kroz razvoj:

- 1) financijskog upravljanja i kontrola
- 2) unutarnje revizije
- 3) koordinacijske uloge Središnje harmonizacijske jedinice radi promicanja i ostvarivanja harmoniziranog razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru.

Preduvjeti za **dobar sustav financijskog upravljanja i kontrola**¹³:

- organizacijska struktura koja ima kapacitet za provođenje strateških ciljeva organizacije
- ciljevi su jasno postavljeni i definirani su pokazatelji uspješnosti za svaku ustrojstvenu jedinicu i područje djelatnosti
- mjere odgovornosti i delegiranje ovlasti jasno je definirano i formalno uređeno za svaku upravljačku razinu unutar organizacije, uključujući i način suradnje s proračunskim korisnicima u sastavu
- financijski resursi (u okviru usvojenog proračuna) su alocirani na svaku upravljačku razinu na kojoj rukovoditelji imaju odgovornosti za nastale troškove ili za prikupljene prihode tako da su ti rukovoditelji u mogućnosti primjereno provoditi svoje odgovornosti
- sustavi evidencija, ažurne informacije i pravovremena distribucija informacija unutar organizacije
- sustavno preispitivanje ili procjena ostvaruju li se pokazatelji uspješnosti i rezultati uključujući utvrđivanje razloga i poduzimanje mjera ukoliko se ne ostvaruju
- definirane odgovarajuće linije i način izvještavanja o ostvarenim rezultatima
- sustavno preispitivanje ili procjena zahtjeva korisnika usluge ili aktivnosti koje pruža organizacija da bi se utvrdilo je li ono što je pruženo u skladu s potrebama korisnika, u zadanom vremenu, po standardima i u obliku kojeg korisnik zahtjeva
- organizacija je potpuno svjesna promjenjivih okolnosti i kako se okolnosti mijenjaju, usluge ili aktivnosti koje se pružaju su prilagođene promjenama
- pri donošenju odluka rukovoditelji uzimaju u obzir rizike i nastoje upravljati tim rizicima
- rukovoditelji razumiju da često bilo koja usluga ili aktivnost ima širi utjecaj osobito na druge dijelove javnog sektora te da je bitno da se to također uzme u obzir u procesu donošenja odluka
- rukovoditelji prepoznaju da je transparentnost nad ključnim odlukama jako važna
- kompetentnost i izobrazba rukovoditelja i drugih zaposlenika.

Čelnik korisnika proračuna, za neovisnu i objektivnu procjenu funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola na onim razinama na koje je prenio svoje ovlasti i odgovornosti **treba koristiti** svoju **unutarnju reviziju**¹⁴.

¹³ Sveobuhvatan sustav unutarnjih kontrola koje uspostavljaju i za koje su odgovorni čelnici korisnika proračuna, a kojim se upravljajući rizicima, osigurava razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva, proračunska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, učinkovito i djelotvorno.

¹⁴ U funkciji je praćenja i procjene adekvatnosti, učinkovitosti i djelotvornosti uspostavljenih sustava upravljanja i kontrola, pravovremenog ukazivanja na slabosti i poteškoće koje mogu nastati i davanja preporuka za poboljšanje poslovanja.

Rukovoditeljima koji preuzimaju dodijeljene ovlasti i odgovornosti unutarnja revizija pomaže da na vrijeme uoče slabosti i nedostatke u dijelu sustava za koji su nadležni i odgovorni te poduzmu mjere za njihovo rješavanje i izbjegnu aktiviranje rizika i nepovoljne učinke na poslovanje.

Središnja harmonizacijska jedinica nadležna je za **razvoj metodologije i standarda rada** financijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije, **unaprjeđivanje i održavanje kvalitete** financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru, **usklađivanje i koordiniranje načina rada** te povezivanje svih subjekata ključnih za usklađen razvoj unutarnjih financijskih kontrola (rukovoditelja, osoba odgovornih za koordinaciju financijskog upravljanja i kontrola, unutarnjih revizora, napose, Državne riznice, DUR-a, Vijeća za unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru, Ministarstva uprave i institucija uključenih u sustav upravljanja i provedbe programa EU), uspostavu i koordinaciju programa izobrazbe, uključujući organiziranje programa za stjecanje zvanja ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru, kao i za druge postupke čija je **svrha poboljšanje cjelokupnog sustava upravljanja organizacijom**.

3.1. Financijsko upravljanje i kontrole

3.1.1. Smjer razvoja financijskog upravljanja i kontrola - ciljano stanje

U nastavku se navode konkretni potezi za razvoj financijskog upravljanja i kontrola:

- **uspostava adekvatne organizacijske strukture** koja podupire realizaciju temeljnih funkcija korisnika proračuna i provedbu utvrđenih strateških ciljeva
- **postavljanje jasnih ciljeva i pokazatelja uspješnosti** za svaku ustrojstvenu jedinicu i područje djelatnosti
- **povezivanje strateškog i operativnog planiranja s financijskim planom**
- **osigurati da je financijski plan pravilno sastavljen**, na prvom mjestu, **analizom prijedloga rukovoditelja**, a ne samo sumiranjem zahtjeva koji rukovoditelji podnesu
- **alociranje odobrenog financijskog plana do one razine ustrojstvenih jedinica** koja ima ovlasti za nastanak rashoda ili upravljanje prihodima, što omogućuje da taj proračun bude dostupan rukovoditeljima koji su odgovorni za upravljanje programima, projektima i aktivnostima
- **osigurati da su delegirane ovlasti i odgovornosti** unutar organizacijske strukture za realizaciju postavljenih ciljeva i upravljanje proračunskim sredstvima koja se dodjeljuju ustrojstvenim jedinicama za realizaciju programa, projekata, aktivnosti iz njihove nadležnosti **formalno utvrđene**, da se takve ovlasti redovito pregledavaju i dopunjavaju kako se okolnosti mijenjaju
- **uspostava linija izvješćivanja** u skladu s prenesenim ovlastima i odgovornostima u svrhu praćenja rezultata ostvarenih sredstvima koja su dodijeljena za određene programe, projekte i aktivnosti
- **integriranje sustava upravljanja rizicima u procese planiranja i odlučivanja**
- **uspostava učinkovitih i djelotvornih kontrolnih aktivnosti** kojima se osigurava učinkovito upravljanje prihodima, rashodima, imovinom i obvezama
- **uspostava učinkovitog i djelotvornog informacijskog i komunikacijskog sustava** kojim će se omogućiti redovite i smislene upravljačke informacije o troškovima, učinkovitosti, kvaliteti i ostvarenim rezultatima u odnosu na ciljeve kako bi se omogućilo rukovoditeljima da procijene vrijednost za novac ili poduzmu korektivne aktivnosti ondje gdje je moguća pojava prekoračenja bilo zbog povećanja troškova ili smanjenja prihoda
- **praćenje i procjena** adekvatnosti, učinkovitosti i djelotvornosti uspostavljenih **sustava financijskog upravljanja i kontrola** te unaprjeđivanje u skladu sa stupnjem provedbe i razvoja
- **osiguranje jasno definiranog načina suradnje** te sustava izvješćivanja između korisnika proračuna prve razine i proračunskih korisnika u sastavu

- **uspostavljanje i održavanje djelotvornih radnih odnosa s rukovoditeljem nadležnim za financije i proračun.**

3.1.2. Sadašnje stanje u razvoju financijskog upravljanja i kontrola

3.1.2.1. Pregled funkcioniranja sustava na temelju godišnjih izvješća o sustavu financijskog upravljanja i kontrola

Rezultati analize godišnjih izvješća korisnika proračuna o aktivnostima vezanima uz uspostavu i razvoj financijskog upravljanja i kontrola za 2012., prikazani su u nastavku po pojedinim komponentama financijskog upravljanja i kontrola (kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije te praćenje i procjena) u formi zaključaka i iznoseći najznačajnije postotke.

Sveobuhvatni rezultati prikazani su u Dodatku br. 1 (tablice br. 1 do 10) ovoga izvješća.

I. KONTROLNO OKRUŽENJE

Razvoj kontrolnog okruženja temeljni je preduvjet za razvoj sustava financijskog upravljanja i kontrola i njegova je temeljna komponenta. Razmotreni su glavni elementi kontrolnog okruženja: etika i integritet, način rukovođenja i stil upravljanja, planski pristup poslovanju (definiranje misije, vizije, utvrđivanje strateških ciljeva i njihovo povezivanje s operativnim ciljevima), organizacijska struktura s jasno postavljenim ovlastima i odgovornostima za realizaciju ciljeva i upravljanje proračunskim sredstvima, linije izvješćivanja i na koji je način uspostavljena i ostvarena suradnja između prve i druge razine korisnika proračuna.

a) Analiza podataka za 2012.

Etika i integritet

Rezultati:

- Na državnoj razini ostvaren je visok postotak (93%) informiranosti zaposlenika o Etičkom kodeksu zahvaljujući dostupnosti istog na intranet stranicama. Također je visok postotak imenovanih povjerenika za etiku. Međutim, još uvijek je pitanje uređivanja sukoba interesa nedovoljno uređeno. Svega 39% korisnika proračuna državne razine navodi da pitanje sukoba interesa dodatno uređuje kroz *Odluku o imenovanju povjerljivih savjetnika, Naputak za postupanje u slučaju potencijalnih sukoba interesa, Izjavu o statističkoj povjerljivosti, Izjavu o povjerljivosti i nepristranosti za članove povjerenstva za poduzetničke impulse, Objavu popisa gospodarskih subjekata s kojima ministarstvo/predstavnik ministarstva ne smije sklapati ugovore o javnoj nabavi.*
- Za razliku od državne razine, na lokalnoj razini nema jasnog pravnog okvira koji propisuje način donošenja etičkih kodeksa, imenovanje povjerenika za etiku i druga s time povezana pitanja, pa u praksi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na različite načine postupaju u rješavanju ovog pitanja (*primjerice, pitanja iz područja etike i integriteta uređuju kroz Etičke kodekse službenika i namještenika u pojedinim županijama, odnosno Etički kodeks službenika i namještenika gradskih uprava, a pojedine županije i gradovi imenovali su povjerenike za etiku.*)

Rukovođenje i stil upravljanja

Rezultati

- Visoki postotak (do 98%) korisnika proračuna redovito održava kolegije najviše razine rukovodstva (kolegij ministra, župana, gradonačelnika) na kojima su najviše zastupljene teme vezane uz realizaciju financijskog plana, realizaciju programa i projekata, pokazuje se trend povećanja zastupljenosti tema vezanih uz strateško planiranje, realizaciju strateških ciljeva te rizike.
- Međutim svega polovica korisnika proračuna s državne i lokalne razine na te sastanke uključuje korisnike proračuna druge razine, što treba jačati jer trošenje financijskih sredstava kao i realizacija strateških ciljeva velikim dijelom provodi se upravo na toj razini, a iz podataka proizlazi da oni nisu u dovoljnoj mjeri zastupljeni.

Planski pristup poslovanju (misija, vizija, ciljevi)

Rezultati

- S obzirom da je Zakonom o proračunu propisana obveza izrade strateških planova korisnici proračuna imaju izrađene strateške planove, definirane pokazatelje uspješnosti, što je osobito primjetno na državnoj razini (93%). Na lokalnoj razini strateško planiranje nije u tolikoj mjeri razvijeno (42%).
- Kada je riječ o izradi godišnjih planova rada koji bi trebali služiti u svrhu daljnje operacionalizacije provedbe strateških ciljeva tu su postoci daleko manji, odnosno 73% korisnika proračuna državne razine izrađuje takve planove. U većem postotku prisutna je izrada godišnjih planova rada na lokalnoj razini (71%). Ova neusklađenost u izradi i povezivanju strateških i godišnjih planova rada rezultira i manjim postocima povezanosti strateških ciljeva i ciljeva iz godišnjih planova rada te ciljeva programa. Kod 66% korisnika proračuna državne razine i 67% lokalne razine ostvarena je povezanost između ciljeva iz godišnjih planova rada sa strateškim ciljevima i ciljevima programa.
- Kod 83% korisnika proračuna državne razine i 82% s lokalne razine u planskim dokumentima u kojima su sadržani podaci o ciljevima sadržani su i podaci o financijskim sredstvima potrebnim za realizaciju utvrđenih ciljeva što ukazuje na promjene pristupa planiranja poslovanja uzimajući u obzir i financijski aspekt provedbe aktivnosti.
- 94% proračunskih korisnika na državnoj razini koji unutar razdjela imaju proračunske korisnike navelo je da prilikom izrade strateškog plana za trogodišnje razdoblje uključuju pojedine proračunske korisnike, dok je na lokalnoj razini postotak nešto manji (71%).

Organizacijska struktura, ovlasti i odgovornosti, sustav izvješćivanja

Rezultati

- Poslovi vezani uz proces strateškog planiranja (izrada i praćenje realizacije strateškog plana) definirani su kroz uredbe o unutarnjem ustrojstvu i pravilnike o unutarnjem redu onih ustrojstvenih jedinica koje u tome sudjeluju. Više od 80% korisnika proračuna ima jasno definirane nadležnosti i odgovornosti u procesu strateškog planiranja, s tim u vezi i definirane ovlasti i odgovornosti za realizaciju ciljeva, programa/projekata/aktivnosti.
- 80% korisnika proračuna lokalne razine navodi da pročelnici upravnih tijela imaju službene ovlasti za upravljanje proračunskim sredstvima koja su im potrebna (odobrena) za realizaciju aktivnosti iz njihove nadležnosti, što je najčešće definirano odlukom o

izvršenju proračuna. Međutim, na državnoj razini svega polovica rukovoditelja unutarnjih ustrojstvenih jedinica ima službene ovlasti za upravljanje proračunskim sredstvima koja su im potrebna (odobrena) za realizaciju aktivnosti iz njihove nadležnosti. Navedeno upućuje da još uvijek nije razvijena praksa da se ukupan iznos proračuna jasno raspodjeli i dodjeli na upravljanje rukovoditeljima ustrojstvenih jedinica što je pretpostavka za delegiranje ovlasti za ostvarivanje dodijeljenih zadataka, ali i jačanje odgovornosti pojedinca za odluke koje donosi.

- Na državnoj razini 56% korisnika proračuna ima praksu izvješćivanja o realizaciji programa/projekata/aktivnosti i izvješćivanja o utrošenim financijskim sredstvima kroz jedinstveno izvješće. Ustrojstvene jedinice izrađuju izvješća o realizaciji ciljeva programa/projekata/aktivnosti, ali u manjoj mjeri izvješćuju o realizaciji financijskih sredstava utrošenih za realizaciju tih programa/projekata/aktivnosti (nema poveznice).
- Na lokalnoj razini 91% korisnika proračuna navodi da ustrojstvene jedinice izrađuju izvješća o realizaciji programa/projekata/aktivnosti i iste povezuju s realiziranim financijskim sredstvima, što navodi na zaključak veće povezanosti izvješćivanja o realizaciji programa/projekata/aktivnosti i utrošenih financijskih sredstava u odnosu na državnu razinu.
- Poslovi koordinacije razvoja financijskog upravljanja i kontrola stavljeni su u nadležnost ustrojstvenih jedinica za financije kod većine korisnika proračuna osim kod dijela novoosnovanih korisnika proračuna na državnoj razini (Državni ured za središnju javnu nabavu, Državni ured za trgovinsku politiku, Agencija za upravljanje državnom imovinom, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske) kod kojih je poslove vezane uz financije obavljalo ili trenutno obavlja drugo tijelo.
- Nizak je postotak korisnika proračuna koji imaju ustrojena radna mjesta za financije u drugim ustrojstvenim jedinicama (34% na državnoj i 31% na lokalnoj razini).
- Međusobnu suradnju između prve i druge razine korisnika proračuna (razdjela i glava) internim aktima uredilo je 63% korisnika proračuna državne razine (*primjerice: Uputa o suradnji između ministarstva i proračunskih i izvanproračunskih korisnika u nadležnosti ministarstva, Naputak proračunskim korisnicima razdjela, Sporazum o suradnji prve razine i proračunskih korisnika druge razine u dvije institucije*) odnosno 69% lokalne razine (*primjerice, Odluka o kriterijima i mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnog i srednjeg školstva, Odluka o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija u zdravstvu i socijalnoj skrbi, Naputak o poslovanju i financijskom izvještavanju, Upute za izradu financijskog plana, Uputa za postupanje proračunskim korisnicima – ustanovama socijalne skrbi, Odluka o izvršenju proračuna, Procedura za provođenje aktivnosti u procesu namjenskog trošenja sredstava u kulturi, Procedure o postupanju korisnika proračuna u radu lokalne riznice i sl.*).

Razvoj ljudskih potencijala (planiranje rada i praćenje uspješnosti poslovanja)

Rezultati

- Na državnoj razini 76% korisnika proračuna izrađuje planove izobrazbe za zaposlenike i vodi očevidnike izobrazbe, dok su na lokalnoj razini postotci u ovom dijelu znatno manji. Međutim, na izobrazbu iz područja financijskog upravljanja i kontrola (područje strateškog planiranja, pripreme i izrade financijskog plana, upravljanja rizicima, nabave i ugovaranja, računovodstvenih sustava, nepravilnosti i prijevara) većina korisnika na državnoj i lokalnoj razini upućuje svoje zaposlenike.

- Nizak je postotak korisnika čiji je godišnji plan rada koncipiran tako da se zadaci/aktivnosti jasno dodjeljuju po pojedinim zaposlenicima (svega 37% na državnoj i 29% na lokalnoj razini).

b) Promjene u odnosu na 2011.

Na državnoj razini napredak je ostvaren u:

- povezivanju strateškog i operativnog planiranja s financijskim planom (32%)
- uspostavljanju linija izvješćivanja o realizaciji postavljenih ciljeva i povezano s tim o realizaciji financijskog plana/proračuna (19%)
- integriranju sustava upravljanja rizicima u procese planiranja i odlučivanja (22%)
- uređivanju ovlasti i odgovornosti za upravljanje proračunskim sredstvima (23%)
- uređivanju načina suradnje te sustava izvješćivanja između korisnika proračuna prve razine i proračunskih korisnika u nadležnosti (14%).

U dijelu izobrazbe vezano za financijsko upravljanje i kontrole vidljivo je da se zaposlenici manje upućuju na izobrazbu (17%) što je signal i Središnjoj harmonizacijskoj jedinici da aktivnosti u tom dijelu treba intenzivirati.

Na lokalnoj razini evidentan je napredak na uređivanju etičkih pitanja, premda to područje nije posebno regulirano kao za državnu razinu pa bi aktivnosti Ministarstva uprave trebale ići u smjeru standardizacije postupanja na razini svih korisnika proračuna. Informiranost o Etičkom kodeksu je porasla (18%) kao i broj imenovanih povjerenika za etiku (24%).

II. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizicima treba promatrati kao ključni dio upravljanja. Razmotreno je koliko se rizici uzimaju u obzir kao pomoć pri odlučivanju i koliko je razvijen takav pristup poslovanju.

a) Analiza podataka za 2012.

Rezultati

- Korisnici proračuna na državnoj razini u većoj mjeri utvrđuju rizike u odnosu na korisnike proračuna na lokalnoj razini što je posljedica stupnja razvoja strateškog planiranja na lokalnoj razini budući da razvoj upravljanja rizicima prati razvoj strateškog planiranja.
- Na državnoj razini u većem postotku (78%) se utvrđuju rizici na razini strateških ciljeva i ciljeva programa/projekata/aktivnosti (71%), a znatno manje na razini ciljeva sadržanih u godišnjim planovima rada (51%).
- Premda se rizici utvrđuju u odnosu na realizaciju postavljenih ciljeva, podaci o rizicima se u manjem postotku dokumentiraju. Na državnoj razini 66% korisnika proračuna rizike dokumentira u planskim dokumentima i registrima rizika. Na lokalnoj razini, postotak korisnika proračuna koji dokumentiraju podatke o rizicima još je manji, s tim da se rizici dokumentiraju više u registrima rizika nego u planskim dokumentima. Posljedica nedovoljnog dokumentiranja podataka o rizicima je slabo razvijen sustav izvješćivanja o rizicima koji je uspostavljen kod manjeg broja korisnika proračuna (na državnoj razini 44%, a na lokalnoj razini kod 29% korisnika).

b) Promjene u odnosu na 2011.

Na državnoj razini vidljiv je napredak u području utvrđivanja rizika u planskim dokumentima - strateškim i godišnjim planovima rada (6%). Praksa izvještavanja o najznačajnijim rizicima s razine korisnika proračuna u sastavu prema prvoj razini je povećana (33%).

Na lokalnoj razini, u dijelu prakse dokumentiranja rizika u registre rizika ostvareno je povećanje (9%). Broj imenovanih koordinatora za rizike po ustrojstvenim jedinicama se povećao (11%). U dijelu uspostave sustava izvješćivanja o najznačajnijim rizicima vidljivo je povećanje (16%).

III. KONTROLNE AKTIVNOSTI

Putem godišnjeg izvješća analizirana je praksa pisanja internih akata (pravilnika, naputaka, uputa, smjernica) kojima se, nastavno na zakonsku regulativu, detaljnije uređuju pravila vezana za proces strateškog planiranja, izrade i realizacije financijskog plana, nabave i ugovaranja, evidencije poslovnih događaja i transakcija, upravljanja imovinom, naplate vlastitih prihoda, kao i provođenje naknadne kontrole namjenske potrošnje te način suradnje s proračunskim korisnicima druge razine.

a) Analiza podataka za 2012.

Rezultati

- Internim procedurama korisnici proračuna najviše su uredili proces nabave i ugovaranja, proces evidencije poslovnih događaja i transakcija, proces izrade i realizacije financijskog plana i proces naplate vlastitih prihoda. Riječ je uglavnom o uputama kojima se detaljnije definiraju aktivnosti, rokovi i sudionici u određenom procesu.
- Najmanje je internih procedura koje uređuju proces izrade i realizacije strateškog plana, proces upravljanja imovinom te proces neopravdano utrošenih ili pogrešno isplaćenih proračunskih sredstava.
- Primjena načela razdvajanja dužnosti sukladno Zakonu o proračunu osigurana je kod najvećeg dijela korisnika proračuna.
- Naknadne kontrole namjenske potrošnje isplaćenih proračunskih sredstava uglavnom se provode putem zaprimljenih izvještaja od krajnjih korisnika (*izvješća o utrošenim sredstvima, osobito na lokalnoj razini, te naknadnim provjerama u inspekcijskim nadzorima više prisutnim na državnoj razini*), a provodi ih nešto više korisnika proračuna na lokalnoj razini (87%) u odnosu na državnu (73%). Manji broj korisnika proračuna uredio je postupak provođenja naknadnih kontrola putem pisanih procedura (*primjerice, Uputa za korisnike proračuna uz Odluku o fiskalnoj odgovornosti, Procedura provjere na licu mjesta kod krajnjih korisnika, Pravilnik o fiskalnoj odgovornosti u gradu, proces provođenja naknadnih kontrola za odobrene donacije, Uputa o provođenju kontrola na licu mjesta kod krajnjih korisnika iz proračuna županije, Odluka o dodjeli sredstava kojom se definira i način provođenja naknadnih kontrola, Pravilnik o stvaranju i praćenju izvršavanja ugovornih obveza*).
- Kod polovice korisnika proračuna interne procedure sadrže i upute o načinu suradnje i aktivnostima koje se očekuju od proračunskih korisnika druge razine (*primjerice, isto je definirano kroz Uputu o suradnji između ministarstva i izvanproračunskih korisnika u nadležnosti ministarstva, Uputu za izradu i realizaciju strateškog plana ministarstva i korisnika proračuna u sastavu ministarstva, Opću uputu o izradi i realizaciji strateškog i financijskog plana ministarstva*), dok nešto veći broj navodi da imaju saznanja u kolikoj mjeri druga razina korisnika proračuna ima uređene kontrolne aktivnosti (na državnoj razini 69% korisnika proračuna, a na lokalnoj razini 64%).

b) Promjene u odnosu na 2011.

Na državnoj razini ostvaren je napredak u:

- izradi većeg broja internih procedura koje sadrže upute o načinu suradnje i aktivnostima koje se očekuju od proračunskih korisnika druge razine (60%)
- izradi većeg broja internih procedura koje detaljnije uređuju razvoj financijskog upravljanja i kontrola u procesima iz proračunskog ciklusa odnosno detaljnije razrađuju postupke, definiraju nadležnosti i odgovornosti svih sudionika te kontrolne aktivnosti u procesu izrade i realizacije strateškog plana (15%), u procesu nabave i ugovaranja (9%) evidencije poslovnih događaja i transakcija (7%).

Na lokalnoj razini ostvareno je povećanje u izradi pisanih internih procedura za proces evidencije poslovnih događaja i transakcija (27%), proces nabave i ugovaranja (11%), proces provođenja naknadnih kontrola namjenske potrošnje (8%) te proces naplate vlastitih prihoda (2%).

IV. INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE

Putem godišnjih izvješća korisnika proračuna razmotren je sustav izvješćivanja o realizaciji strateških ciljeva, programa, projekata te sustav izvješćivanja i analiziranja izvršenja financijskog plana, razvijenost računovodstvenih sustava, praksa sastavljanja dodatnih internih izvješća za potrebe financijskog upravljanja, informatiziranost poslovnih sustava i dokumentiranost ključnih poslovnih procesa te razvijenost sustava informacija i komunikacija između prve i druge razine korisnika proračuna.

a) Analiza podataka za 2012.

Rezultati

- Visok je postotak korisnika proračuna koji navodi da je uspostavio sustav izvješćivanja o realizaciji programa/projekata/aktivnosti međutim, ovdje se uglavnom radi o izvješćima koja se pripremaju u ustrojstvenim jedinicama za financije i najviše u svrhu praćenja realizacije financijskih sredstava u odnosu na plan.
- Gotovo svi korisnici proračuna navode da su uspostavili redovan sustav praćenja i analiziranja financijskog plana/proračuna, međutim, to uglavnom rade ustrojstvene jedinice za financije.
- Najveći broj korisnika proračuna navodi da detaljnije razrađuje ekonomsku klasifikaciju od one propisane Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, što je važna pretpostavka za razvoj računovodstva troškova.
- Vezano za razvijenost računovodstvenih sustava, gotovo svi proračunski korisnici na lokalnoj razini navode da isti omogućuju praćenje troškova/prihoda po programima, projektima, aktivnostima i ustrojstvenim jedinicama. Na državnoj razini primjetno je da računovodstveni sustavi kod dijela korisnika proračuna nisu u dovoljnoj mjeri razrađeni za praćenje troškova/prihoda po ustrojstvenim jedinicama.
- Centraliziranu evidenciju potpisanih ugovora i ugovoreni obveza ima veći broj korisnika proračuna (80% korisnika državne i 89% lokalne razine). Kao dokaz navode Registar ugovora u računalnom sustavu, centraliziranu evidenciju ugovora na web stranici, knjigu ugovora u informacijskom sustavu, registar ugovora i narudžbenica, evidenciju svih potpisanih ugovora u excel tablici, tablice vezane za ugovore na internom serveru, centraliziranu evidenciju ugovora u pravnoj službi i sl.

- 85% korisnika proračuna državne i 80% lokalne razine navodi da izrađuje dodatna interna izvješća za potrebe financijskog upravljanja. Za primjere navode izvješća o nepodmirenim obvezama po programima/projektima, izvješća o ugovorenim, a još nefakturiranim obvezama, izvješća o ostvarenim rezultatima programa/projekata, izvješća o izvršenim plaćanjima za određene projekte, pregled realizacije okvirnih sporazuma, izvješća o izvršenju financijskog plana prema aktivnostima, mjesečno izvješće o naplaćenim/nenaplaćenim prihodima, izvješće o izvršenju programa rada, mjesečna izvješća o dinamici plaćanja i povlačenja međunarodnih zajmova, izvješća o otvorenim potraživanjima, mjesečni pregled potraživanja, izvještaj o naplati poreza na dohodak, izvještaj o prihodima za financiranje decentraliziranih funkcija, izvještaj o financiranju decentraliziranih funkcija, izvješća o izvršenju programa iz područja školstva, socijalne skrbi, športa, kulture i sl.
- 83% korisnika proračuna na državnoj razini i 78% na lokalnoj razini navodi da su poslovni sustavi (financije, nabava i ugovaranje, materijalne evidencije, kadrovi i sl.) u dovoljnoj mjeri podržani informatičkom tehnologijom, međutim IT sustavi koji podržavaju određene procese nisu međusobno integrirani. Integracija je uspostavljena kod nešto više od polovice korisnika.
- Ključni poslovni procesi koji se provode unutar ustrojstvenih jedinica su dokumentirani, odnosno jasno su definirani postupci, zadaće pojedinih sudionika, ovlasti i odgovornosti kod većeg broja korisnika proračuna (primjerice, izrađene su knjige poslovnih procesa, postoje interni akti (pravilnici/upute/smjernice) u kojima su opisani postupci planiranja, nabave roba i usluga, uveden je sustav upravljanja kvalitetom ISO 9001:2008.).
- Informatička povezanost s drugom razinom korisnika proračuna je veća na državnoj (87%) u odnosu na lokalnu razinu (56%). Kod dijela korisnika proračuna na lokalnoj razini isto je ostvareno uspostavljanjem sustava riznice. Vezano za sustav izvješćivanja između prve i druge razine korisnika proračuna, 69% korisnika proračuna državne razine i 67% korisnika proračuna lokalne razine navodi da proračunski korisnici druge razine izrađuju dodatna izvješća uz propisana financijska izvješća. Za primjere takvih izvješća navode izvješća o naplati vlastitih prihoda, izvješća o stanju potraživanja, izvješća o obvezama, tromjesečna izvješća o nepodmirenim dospjelim obvezama po stavkama rashoda, mjesečna izvješća o potrebnim sredstvima za pokriće materijalnih rashoda poslovanja po stavkama rashoda, izvješće o broju korisnika i izvršenju programa, izvješća o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava, izvješća o financiranju iznad minimalnog standarda, izvješća o namjenskom trošenju proračunskih sredstava, izvješća o prihodima i rashodima za postavljeni sustav kontrolinga i sl.

b) Promjene u odnosu na 2011.

Na državnoj i lokalnoj razini napredak je postignut u:

- uspostavljanju centralizirane evidencije potpisanih ugovora i ugovorenih obveza (na državnoj razini 13%, a na lokalnoj razini 27%)
- dijelu informatičke povezanosti kroz sustav riznice - na državnoj razini je 8 ministarstava svoje informacijske sustave u potpunosti integriralo s informacijskim sustavom Državne riznice, a do kraja 2013. predviđa se daljnja integracija još 5 ministarstava, pri čemu prioritet imaju ministarstva koja koriste sredstva iz fondova EU
- uspostavljanju sustava lokalne riznice na lokalnoj razini u 8 gradova i 6 županija, odnosno djelomičnog uspostavljanja u 4 grada i 2 županije.

V. PRAĆENJE I PROCJENA SUSTAVA

U ovom dijelu analizirala se uspostava izvještajnog sustava u cilju dobivanja informacija o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola. Također, postojanje procedura koje

osiguravaju provođenje internih akata u praksi, praćenje provedbe preporuka vanjskih i unutarnjih revizora te uspostava izvještajnog sustava koji osigurava praćenje funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola za drugu razinu proračunskih korisnika.

a) Analiza podataka za 2012.

Rezultati:

- Polovica korisnika proračuna uspostavila je izvještajni sustav koji im omogućava dobivanje izvješća o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola za koji su odgovorni (*primjerice, proračunski korisnici najčešće navode da im to omogućuju izvješća unutarnje revizije, izvješća o planiranim i obavljenim aktivnostima, izvješća o radu, Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrola, Plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola, Izjava o fiskalnoj odgovornosti i Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Akcijski plan provedbe aktivnosti i mjera za otklanjanje nepravilnosti utvrđenih izvješćem DUR-a, Izvješće o nerealiziranim aktivnostima na uspostavi sustava financijskog upravljanja i kontrola grada*). Ovakav postotak pokazuje da se izvješća o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola još uvijek shvaćaju kao ispunjenje formalne obveze prema Ministarstvu financija, a manje kao način dobivanja informacija o trenutnom stanju u instituciji.
- Na lokalnoj razini je praksa praćenja provedbe preporuka unutarnje i vanjske revizije razvijenija u odnosu na državnu razinu.
- Odgovarajući izvještajni sustavi uspostavljeni od strane prve razine korisnika proračuna koji osiguravaju praćenje funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola za drugu razinu korisnika proračuna uspostavljeni su kod nešto manje od polovice korisnika proračuna (*primjerice, to je osigurano kroz Uputu o suradnji između ministarstva i proračunskih i izvanproračunskih korisnika, Uputu o provjeri sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti, izvještajni sustav u vezi s izvješćivanjem o provedbi strateškog plana na temelju Odluke o imenovanim odgovornim osobama za provedbu strateškog plana, izvještajni sustav o upravljanju rizicima na temelju strategije upravljanja rizicima, izvještaje o radu korisnika proračuna, izvješće o provjeri sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti kod korisnika proračuna sustava lokalne razine*).

b) Promjene u odnosu na 2011.

Po pitanju razvoja u dijelu ove komponente **nije bilo značajnijih promjena** u odnosu na proteklo izvještajno razdoblje. Za očekivati je da će novi pristup u izradi Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola kojim se od korisnika proračuna traži da za potrebe izrade Plana sagledaju, analiziraju i uvažavaju izvješća koja su rezultat samoprocjene sustava financijskog upravljanja i kontrola, izvješća unutarnje revizije te izvješća DUR-a potaknuti korisnike proračuna na cjelovito sagledavanje stanja u sustavu te intenziviranje aktivnosti po pitanju provedbe neprovedenih ili djelomično provedenih preporuka unutarnje revizije i DUR-a.

3.1.2.2. Pregled funkcioniranja sustava na temelju podnesenih Izjava o fiskalnoj odgovornosti

U ovom izvješću, osim pregleda funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola kod 86 korisnika proračuna koji su obveznici sastavljanja obrasca GI-FUIK, provedena je analiza funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola kod svih obveznika dostave Izjave koji su sukladno članku 12. Uredbe bili u obvezi istu dostaviti Ministarstvu financija. Na

državnoj razini su to ministarstva i druga državna tijela razine razdjela organizacijske klasifikacije, dok su na lokalnoj razini obveznici županije, gradovi i općine.

Svi oni koji su dostavili Izjavu, Prilog 1b bili su u obvezi dostaviti i Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti.¹⁵

U nastavku se daje pregled uočenih slabosti po područjima iz Upitnika o fiskalnoj odgovornosti (planiranje proračuna, izvršenje proračuna, javna nabava, računovodstvo i izvještavanje), a koje su korisnici proračuna naveli u svojim planovima otklanjanja slabosti i nepravilnosti.

Tablica br. 2: Pregled uočenih slabosti navedenih u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2012.

Korisnici proračuna	%				
	Planiranje proračuna	Izvršenje proračuna	Javna nabava	Računovodstvo	Izvještavanje
Državna razina	11	34	20	23	11
Županije	3	38	19	27	14
Gradovi	13	38	16	25	7
Općine	14	37	15	26	8

Vezano uz **izvršenje proračuna** utvrđene su sljedeće slabosti:

- ne poduzimaju se sve mjere za potpunu naplatu prihoda
- ne provodi se ili se djelomično provodi stručno vrednovanje i ocjena opravdanosti projekata odnosno nije definirana metodologija pripreme, ocjene i učinkovitosti investicijskih projekata kao podloge za stvaranje ugovornih obveza
- ne postoji jasna procedura stvaranja ugovornih obveza niti procedura zaprimanja računa, njihove provjere u odgovarajućim ustrojstvenim jedinicama i pravovremenog plaćanja
- ne obavljaju se u dovoljnoj mjeri provjere na licu mjesta za potpore i druge isplate iznad 20.000,00 kn.

Vezano uz **područje računovodstva** najčešće slabosti odnose se na sljedeće:

- ne postoje izvješća o obavljenoj usluzi, odnosno s dobavljačima se ne ugovaraju obveze dostavljanja izvješća o izvršenoj usluzi prilikom ispostavljanja računa te nisu definirane ovlaštene osobe s obje ugovorne strane za potvrdu ispravnosti izvršene usluge
- na računima nije naveden broj narudžbenice temeljem koje su roba/usluge/radovi isporučeni; narudžbenice nisu popunjene sa svim potrebnim elementima; većina računa nema u prilogu otpremnicu, primku ili neki drugi dokument
- nisu uspostavljene računovodstvene evidencije koje omogućuju praćenje korištenja sredstva po izvorima financiranja i programima (projektima/aktivnostima) niti evidencije svih ugovora.

Vezano uz **područje javne nabave** korisnici proračuna na lokalnoj i državnoj razini kao najčešće slabosti istaknuli su nemogućnost razdvajanja osoba kod pripreme tehničke specifikacije i ocjenjivanja ponuda, odnosno kod davanja prijedloga za odluku o odabiru te praćenja provedbe ugovora. Kod korisnika proračuna lokalne razine slabosti su uočene u vezi s objavom i dostupnosti popisa gospodarskih subjekata s kojima je obveznik odnosno

¹⁵ Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti sastoji se od planova otklanjanja slabosti i nepravilnosti za svako područje iz Upitnika u kojem su uočene slabosti i nepravilnosti, a sadrži opis slabosti i nepravilnosti uočenih tijekom postupka popunjavanja Upitnika, akcijski plan s popisom aktivnosti koje je potrebno poduzeti za rješavanje slabosti i nepravilnosti, očekivani datum otklanjanja slabosti i nepravilnosti, te podatke o odgovornim osobama za otklanjanje slabosti i nepravilnosti.

predstavnik naručitelja ili s njime povezane osobe u sukobu interesa u smislu propisa o javnoj nabavi.

Vezano uz **planiranje proračuna** korisnici proračuna lokalne razine uz opći i posebni dio proračuna ne izrađuju plan razvojnih programa odnosno ne upućuju prijedlog proračuna i projekcija predstavničkom tijelu na donošenje u zakonom predviđenom roku. Također, ne dostavljaju proračun te izmjene i dopune odluke o izvršavanju Ministarstvu financija i DUR-u u propisanom roku. Što se tiče državne razine izostaje objava Strateškog plana na Internet stranicama.

Prema pojedinim pitanjima iz **područja izvještavanja** najviše korisnika proračuna utvrdilo je slabosti vezane uz poštivanje propisanih rokova i načina predaje financijskih izvještaja; propisano izvještavanje Ministarstva financija o zaduženjima/danim suglasnostima za zaduženja/jamstva; dostavu godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Ministarstvu financija i DUR-u u propisanom roku.

Putem Izjava i planova otklanjanja slabosti i nepravilnosti ministarstva, županije, gradovi i općine dobivaju informacije o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola od svojih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u sastavu. Treba napomenuti da se Izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti na kojima Ministarstvo financija trenutno radi primjena Zakona o fiskalnoj odgovornosti proširuje i na trgovačka društva i druge pravne osobe u vlasništvu Republike Hrvatske te na trgovačka društva i druge pravne osobe u vlasništvu jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tako da Izjave postaju i instrumenti procjene kvalitete funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola koje je uspostavio čelnik trgovačkog društva ili druge pravne osobe kako bi u radu osigurao zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava.

3.1.3. Budući pravci razvoja financijskog upravljanja i kontrola

Područja daljnjeg unaprjeđenja na koja će se usmjeriti aktivnosti korisnika proračuna u cilju jačanja sustava financijskog upravljanja i kontrola jesu sljedeća:

U kontrolnom okruženju:

- Daljnji razvoj strateškog planiranja, osobito u dijelu **povezivanja strateškog i operativnog planiranja** (povezivanje strateškog plana za trogodišnje razdoblje i godišnjeg plana rada te njihovo povezivanje s proračunom).
- **Povezivanje posebnih ciljeva iz strateškog plana za trogodišnje razdoblje s programima i povezivanje ovlasti i odgovornosti za realizaciju posebnog cilja te dodjela ovlasti za upravljanje sredstvima osiguranim u financijskom planu.** Isto će na razini pojedinog korisnika proračuna zahtijevati analizu postojećih strateških ciljeva, programa u proračunu i organizacijske strukture, što će u pojedinim slučajevima rezultirati promjenom unutarnje organizacijske strukture ili izmjenom programske klasifikacije.
- **Ustrojstvene jedinice zadužene za realizaciju ciljeva iz strateškog plana** uz koje se vežu značajna proračunska sredstva (putem programa, projekata i aktivnosti), po potrebi mogu predvidjeti radna mjesta za praćenje i kontrolu financijskih učinaka poslovanja.
- Treba **osigurati da rukovoditelji** od kojih se traži odgovornost **znaju koje rezultate/ciljeve trebaju ostvariti, koja proračunska sredstva su im za to dana na raspolaganje, koje ovlasti imaju za upravljanje proračunskim sredstvima i za donošenje odluka.**

- Unutar organizacijske strukture **uspostaviti linije izvješćivanja koje osiguravaju pravovremeno financijsko izvješćivanje i izvješćivanje o postignutim rezultatima** za uložena proračunska sredstva.
- **Uređivanje načina suradnje između korisnika proračuna prve i druge razine** u pogledu dodjele proračunskih sredstava, odgovornosti za potrošnju proračunskih sredstava i ostvarene rezultate, obveze izvješćivanja i sl.

U upravljanju rizicima:

- Na državnoj razini treba **prilikom izrade godišnjih planova rada utvrđivati rizike vezane uz ostvarenje ciljeva i aktivnosti pojedinih ustrojstvenih jedinica** kako bi se na operativnoj razini uvelo upravljanje rizicima kao sastavni dio poslovanja.
- Treba **razvijati modele izvješćivanja** o najznačajnijim rizicima unutar svake institucije.
- Na lokalnoj razini treba **definirati ključne rizike prilikom izrade planskih dokumenata** osobito strateških.
- Neophodno je **poraditi na tome da se upravljanje rizicima shvati kao svakodnevna aktivnost**, osobito važna u procesu planiranja i donošenja odluka, a manje kao formalno ispunjenje određenih zakonskih obveza. Jačanje upravljačke odgovornosti na svim razinama upravljanja za jasno definirane ciljeve i traženje povratnih informacija o realizaciji istih od strane nadređenih rukovoditelja potaknut će i bolje razumijevanje procesa upravljanja rizicima, posebno važnost izvještavanja o poduzetim mjerama za eliminiranje rizičnog događaja prije nego što se on pojavi ili za minimiziranje utjecaja rizika ako se on pojavi.

U kontrolnim aktivnostima:

- S obzirom da se naknadne kontrole najvećim dijelom provode putem sustava izvješćivanja o utrošku sredstava, treba dalje **razvijati praćenje i kontrolu namjenskog isplaćivanja donacija, pomoći, subvencija do krajnjih korisnika te provoditi provjere namjenskog trošenja na licu mjesta**.
- Nastaviti s aktivnostima **uređivanja poslovnih procesa iz proračunskog ciklusa kroz izradu pisanih procedura**.
- **Odnose prve i druge razine korisnika proračuna treba jačati putem pisanih dokumenata** kojima će se urediti međusobni odnosi posebno u dijelu ovlasti i odgovornosti u planiranju, financiranju, nadziranju (načinu na koji će pojedini korisnik prve razine nadgledati poslove druge razine) i sl.

U informacijama i komunikacijama:

- **Pratiti ostvarivanje rezultata programa i projekata kroz pokazatelje uspješnosti**, te sustavno izvještavati o ostvarenju ciljeva postavljenih u strateškim i godišnjim planovima rada.
- Računovodstveni sustavi kod dijela korisnika proračuna nisu u dovoljnoj mjeri razrađeni za **praćenje troškova/prihoda po ustrojstvenim jedinicama**, što će trebati razvijati osobito s ciljem razvoja upravljačkog računovodstva.

- **Izveštajni sustav u dijelu praćenja ugovornih obveza treba unaprijediti.** Projekt integracije informacijskih sustava korisnika proračuna državne razine s informacijskim sustavom Državne riznice, tome će u znatnoj mjeri pridonijeti.

U praćenju i procjeni sustava:

- **Rezultate dobivene na temelju samoprocjene** sustava financijskog upravljanja i kontrola putem godišnjeg izvješća te Izjave, korisnici proračuna trebaju analizirati i **iskoristiti u svrhu daljnjeg unapređenja sustava** financijskog upravljanja i kontrola, a ne shvaćati ih samo kao formalno ispunjenje obveze prema Ministarstvu financija.
- **Izvešća** koja su rezultat rada **unutarnje revizije i DUR-a treba koristiti u procjeni i izgradnji sustava unutarnjih kontrola.** Ocjene sustava unutarnjih kontrola od strane unutarnje i vanjske revizije treba uzeti u obzir kod samoprocjene sustava za potrebe podnošenja Izjave odnosno ispunjavanja Upitnika o fiskalnoj odgovornosti.
- Treba **nastaviti s jačanjem koordinacije razvoja financijskog upravljanja i kontrola između povezanih institucija.** Korisnik proračuna razine razdjela državnog proračuna odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima na raspolaganju informacije o trenutnom stanju sustava financijskog upravljanja i kontrola kod proračunskih i izvanproračunskih korisnika iz nadležnosti putem Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, izvješća unutarnje i vanjske revizije, izvješća o realizaciji strateških ciljeva i o izvršenju proračuna. Te informacije će mu pomoći u boljoj koordinaciji razvoja ovog sustava s njima.

3.2. Unutarnja revizija

3.2.1. Smjer razvoja unutarnje revizije - ciljano stanje

Vežano uz razvoj unutarnje revizije cilj je osigurati racionalnu i učinkovitu uspostavu unutarnje revizije, što podrazumijeva sljedeće:

- revizijskim resursima pokriti što je moguće više proračunskih sredstava
- izbjeći usitnjavanje revizijskih resursa (jedan revizor u instituciji)
- uvažiti činjenicu da su institucije u javnom sektoru povezane kroz vlasništvo i/ili način financiranja i u okviru te povezanosti tražiti rješenja za organizacijsko ustrojstvo unutarnje revizije
- jačati kapacitete unutarnje revizije (u smislu broja i stručnosti) na prvoj razini korisnika proračuna.

3.2.2. Sadašnje stanje u razvoju unutarnje revizije

3.2.2.1. Uspostavljanje unutarnje revizije

Postojeći kriteriji za ustrojavanje unutarnje revizije definirani 2008. pored ministarstava, županija i velikih gradova, na ustrojavanje unutarnje revizije obvezuju i sve one koji imaju više od 50 zaposlenih i godišnje rashode i izdatke veće od 30 milijuna kuna.

Polazeći od kriterija za uspostavljanje unutarnje revizije iz 2008. ukupno je 296 korisnika proračuna imalo obvezu uspostavljanja unutarnje revizije, od čega:

- 148 obveznika na državnoj razini
- 148 obveznika na lokalnoj razini.

Do kraja 2012. ukupno su 174 korisnika proračuna uspostavila unutarnju reviziju, od čega na:

- državnoj razini 100 korisnika proračuna
- lokalnoj razini 74 korisnika proračuna.

Pregled broja korisnika proračuna koji su normativno uspostavili unutarnju reviziju prikazan je u Dodatku br. 2 (tablica br. 1) ovoga izvješća.

Od 100 korisnika državnog proračuna koji su normativno uspostavili unutarnju reviziju njih:

- 50 je ustrojilo jedinicu za unutarnju reviziju
- 18 je imenovalo unutarnjeg revizora
- 31 je zaključilo sporazum o obavljanju poslova unutarnje revizije
- 1 je osnovao zajedničku jedinicu za unutarnju reviziju¹⁶.

Temeljem podataka iz registara u nadležnost SHJ i dostavljenih godišnjih izvješća, u 2012. je na državnoj i na lokalnoj razini povećan broj korisnika proračuna koji su uspostavili unutarnju reviziju. Radi se uglavnom o institucijama u sustavu zdravstva (Klinička bolnica Dubrava, Klinička bolnica Merkur, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske toplice) i institucijama u sustavu znanosti i obrazovanja (Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Splitu).

Važno je napomenuti da su u ministarstvima, izvanproračunskim zavodima i većim agencijama ustrojene jedinice za unutarnju reviziju dok su preostali korisnici proračuna koji su manji u smislu broja zaposlenih i proračunskih sredstava uspostavili unutarnju reviziju imenovanjem unutarnjeg revizora.

Primjetan je porast institucija koje su unutarnju reviziju uspostavile zaključivanjem sporazuma s nadležnim ministarstvom/institucijom. U 2012. sklopljeno je 12 novih sporazuma o obavljanju poslova unutarnje revizije, tako da je do kraja 2012. u ukupno 31 instituciji unutarnja revizija uspostavljena na taj način.¹⁷

Pregled institucija koje su tijekom 2012. uspostavile unutarnju reviziju temeljem sporazuma nalazi se u Dodatku br. 2 (tablica br. 2) ovoga izvješća.

Od ukupno 74 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su normativno uspostavile unutarnju reviziju njih:

- 57 je ustrojilo jedinicu za unutarnju reviziju
- 15 je imenovalo unutarnjeg revizora
- 2 je zaključilo sporazume o obavljanju poslova unutarnje revizije.

Najveći broj korisnika proračuna lokalne razine uspostavio je unutarnju reviziju ustrojavanjem neovisne jedinice izravno odgovorne čelniku, uključujući 18 županija, 26 gradova, 12 zdravstvenih ustanova te Zagrebački športski savez.

Korisnici proračuna lokalne razine koji su uspostavili unutarnju reviziju imenovanjem unutarnjeg revizora jesu: Koprivničko-križevačka županija, Ličko-senjska županija, Vukovarsko-srijemska županija, Grad Karlovac, Grad Labin, Grad Krapina, Grad Trogir, Grad Crikvenica, Grad Umag, Opća županijska bolnica Vinkovci, Opća bolnica Dr. Ivo Pedišić-Sisak, Opća bolnica Karlovac, Opća županijska bolnica Pakrac, Županijska uprava za ceste Virovitičko-podravske županije i Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske toplice.

¹⁶ Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju revidira sve urede i stručne službe Vlade RH (što obuhvaća sve glave u razdjelu Vlade RH i zaseban razdjel Hrvatsku informacijsko-dokumentacijsku referalnu agenciju – HIDRA).

¹⁷ 14 sastavnica Sveučilišta u Rijeci su pojedinačno nabrojene (za razliku od 2011.)

U tablici u nastavku daje se detaljnja razrada broja korisnika proračuna koji su normativno uspostavili unutarnju reviziju.

Tablica br. 3: Usporedni pregled broja korisnika proračuna koji su normativno uspostavili unutarnju reviziju za razdoblje 2011.-2012.

Korisnici proračuna	Broj obveznika uspostave unutarnje revizije	Broj korisnika koji su uspostavili unutarnju reviziju	
		2011.	2012.
Državna razina	148	79	100
institucije koje temeljem čl. 15. i 31. Zakona o PIFC-u nisu obveznici dostave obrasca GI-UR ¹⁸	5	5	6 ¹⁹
Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju	1	1	1
ministarstva	16	16	20 ²⁰
agencije	11	11	9
(središnji) državni uredi	3	2	4
državne upravne organizacije	7	7	7
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	7	6	6
zdravstvene ustanove na državnoj razini	13	4	8
sveučilišta, veleučilišta, fakulteti i SRCE	43	8	23
ostali	42	19	16
Lokalna razina	148	73	74
županije i Grad Zagreb	21	21	21
županijska središta i gradovi	34	32	32
zdravstvene ustanove na lokalnoj razini	64	16	17
ostali	29	4	4
Ukupno	296	152	174

Korisnici proračuna koji nisu normativno uspostavili unutarnju reviziju uglavnom su pravosudna tijela, ustanove i zavodi iz sustava znanosti i obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, kulture te uredi državne uprave u županijama koji imaju više od 50 zaposlenih i godišnje rashode i izdatke veće od 30 milijuna kuna. Ukratko, korisnici proračuna druge i treće razine koji nemaju dovoljno kapaciteta da ustroje vlastite jedinice za unutarnju reviziju.

Treba istaknuti da je u prosincu 2012. izrađen nacrt novog Pravilnika o UR prema kojem navedeni korisnici proračuna neće više biti u obvezi uspostaviti vlastitu unutarnju reviziju, već će ih jedinice za unutarnju reviziju nadležnih ministarstava/jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obuhvatiti svojom aktivnošću. Izuzetak su jedino sveučilišta i određeni broj ustanova u sustavu zdravstva koje bi prema nacrtu novog Pravilnika bile u obvezi ustrojiti vlastite jedinice za unutarnju reviziju odnosno zajedničke jedinice za unutarnju reviziju.

3.2.2.2. Kapaciteti unutarnjih revizora

Tijekom 2012. nastavljene su aktivnosti jačanja kapaciteta unutarnjih revizora, vezano uz povećanje broja unutarnjih revizora i njihove stručnosti.

¹⁸ DUR, tijela sudske vlasti, tajne službe i drugi korisnici proračuna koji su izravno odgovorni Hrvatskom saboru, koji prema odredbama članka 15. stavci 1., 3. i 4. Zakona o PIFC-u nisu obvezni izvještavati Ministarstvo financija.

¹⁹ U odnosu na 2011. sporazumom je uspostavljena jedna unutarnja revizija više.

²⁰ U odnosu na 2011. povećan je broj ministarstava zbog promjena u sustavu državne uprave.

Korisnici proračuna na državnoj razini koji su povećali broj sistematiziranih radnih mjesta unutarnjih revizora su: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo zdravlja, Državni zavod za statistiku i Sveučilište u Zadru.

Povećan je i broj popunjenih radnih mjesta unutarnjih revizora na državnoj razini i to u Ministarstvu poljoprivrede, Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, Državnom inspektoratu, Agenciji za odgoj i obrazovanje, Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, Poljoprivrednoj savjetodavnoj službi, Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Sveučilištu u Zadru, Učiteljskom fakultetu u Zagrebu.

Povećan broj sistematiziranih radnih mjesta odnosno povećani kapaciteti na državnoj razini dijelom su rezultat Odluke o aktivnostima koje su ministarstva i ostale institucije uključene u provedbu IPA programa trebali poduzeti u 2012. kako bi dobile dozvolu za rad sustava za upravljanje pretprijetnim programima EU, bez prethodne (ex-ante) kontrole od strane Delegacije EU, te dozvolu za rad sustava za provedbu fondova EU u RH (Klasa: 400-01/05-02/01, Urbroj: 5030125-12-13 od 26. srpnja 2012.).

U tablici u nastavku daje se detaljnija razrada broja sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta unutarnjih revizora.

Tablica br. 4: Usporedni pregled broja sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta unutarnjih revizora za razdoblje 2011.-2012.

Korisnici proračuna	2011.		2012.	
	Br. sistematiz. radnih mjesta unutarnjih revizora	Br. popunjenih radnih mjesta unutarnjih revizora	Br. sistematiz. radnih mjesta unutarnjih revizora	Br. popunjenih radnih mjesta unutarnjih revizora
Državna razina	227	158	245	169
institucije koje temeljem čl. 15. i 31. Zakona o PIFC-u nisu obveznici dostave obrasca GI-UR	7	5	7	5
Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju	11	10	11	9
ministarstva	102	79	112	80
agencije	25	15	27	19
(središnji) državni uredi	2	1	0	0
državne upravne organizacije	15	10	18	10
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	27	21	27	20
zdravstvene ustanove na državnoj razini	8	6	12	9
sveučilišta, veleučilišta, fakulteti i SRCE	15	4	17	10
ostali	15	7	14	7
Lokalna razina	135	82	142	85
županije i Grad Zagreb	54	30	56	29
županijska središta i gradovi	59	39	60	40
zdravstvene ustanove na lokalnoj razini	19	10	23	13
ostali	3	3	3	3
Ukupno	362	240	387	254

Na lokalnoj razini povećan je broj sistematiziranih radnih mjesta u Varaždinskoj županiji, Virovitičko-podravskoj županiji, Gradu Varaždinu, Općoj bolnici Bjelovar te Općoj županijskoj bolnici Našice. Broj popunjenih radnih mjesta povećan je u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, Gradu Virovitici, Općoj bolnici Bjelovar te Županijskoj bolnici Čakovec.

Zaključno se može istaknuti da ukupan broj unutarnjih revizora na državnoj i lokalnoj razini koji obavljaju poslove unutarnje revizije u 2012. iznosi 254, što predstavlja povećanje u odnosu na stanje iz 2011. za 14 unutarnjih revizora.

Na lokalnoj razini svega tri jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju jedinice za unutarnju reviziju s tri i više unutarnjih revizora, stoga u narednom razdoblju treba raditi na jačanju kapaciteta unutarnjih revizora na lokalnoj razini.

Skrećemo pozornost na činjenicu da se ulaskom RH u EU otvaraju mogućnosti za korištenje sredstava iz fondova EU, a upravo su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave najveći potencijalni korisnici tih sredstava, naročito proračunski i izvanproračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (škole, vrtići, muzeji, kulturne ustanove, trgovačka društva i dr.), ali bez učinkovite unutarnje revizije koja je jedan od temeljnih predujeta za funkcioniranje sustava upravljanja i kontrola vezano uz korištenje sredstava iz fondova EU, mogućnosti korištenja istih se neće moći realizirati.

Pregled podataka o normativnom uređenju unutarnje revizije i unutarnjim revizorima za 2012. sadržan je u Dodatku br. 2 (tablice br. 3 i 4) ovoga izvješća.

3.2.2.3. Rezultati provedenih revizija

Temeljem analize podataka iz zaprimljenih godišnjih izvješća vidljivo je da su korisnici proračuna državne i lokalne razine godišnjim planovima unutarnje revizije za 2012. planirali obavljanje 485 unutarnjih revizija.

Tijekom 2012. ukupno je obavljeno 435 unutarnjih revizija ili 90% u odnosu na broj planiranih unutarnjih revizija (razlozi su primjerice, proširen opseg obavljenih revizija, nedostatni kapaciteti, obavljanje ad hoc revizija po nalogu čelnika).

Tablica br. 5: Usporedni prikaz broja planiranih i obavljenih unutarnjih revizija na državnoj i lokalnoj razini u 2011. i 2012.

Korisnici proračuna	Opis	2011.	2012.
Državna razina	Planirane revizije	268	281
	Obavljene revizije	239	250
Lokalna razina	Planirane revizije	186	204
	Obavljene revizije	184	185
Ukupno	Planirane revizije	454	485
	Obavljene revizije	423	435

U 2012. povećan je broj obavljenih unutarnjih revizija u odnosu na 2011. za 12 revizija (broj obavljenih unutarnjih revizija na državnoj razini veći je za 11 revizija, a na lokalnoj razini za jednu reviziju). Područja koja su obuhvaćena unutarnjom revizijom tijekom 2012. na razini korisnika proračuna državne i lokalne razine prikazane su u nastavku.

Tablica br. 6: Prikaz broja obavljenih unutarnjih revizija na državnoj i lokalnoj razini u 2012. po područjima obuhvaćenima revizijom

Rb.	Područja	Državna razina	Lokalna razina	%	
		Broj obavljenih unutarnjih revizija		Kol.3 / uk.br. revizija	Kol.4 / uk.br. revizija
		250	185		
1	2	3	4	5	6
1	Glavni procesi institucije	55	34	22	18
2	Planiranje proračuna	7	6	3	3
3	Izvršavanje proračuna	44	39	18	21
4	Javna nabava	11	10	4	5
5	Računovodstvo	19	16	8	9
6	Izveštavanje	22	5	9	3
7	Revizije koje pojedinačno obuhvaćaju više područja navedenih pod Rb. 2-6	54	75	22	41
8	Programi i projekti financirani iz sredstava EU	38	0	15	0

Iz navedenog je vidljivo da je od ukupno 435 obavljenih unutarnjih revizija, njih 179 obuhvatilo ključna područja za financijsko upravljanje i kontrole, a vezana uz proračunski ciklus (planiranje i izvršavanje proračuna/financijskog plana, javna nabava, računovodstvo, izvještavanje) koja se procjenjuju kroz Upitnik o fiskalnoj odgovornosti.

Najznačajnije preporuke dane u okviru 435 obavljenih unutarnjih revizija, slično kao i u ranijem razdoblju najviše su usmjerene na sljedeće:

- **Izradu i/ili ažuriranje internih procedura vezanih za:** postupke javne nabave; izradu i realizaciju financijskog plana; utvrđivanje kriterija za donošenje odluka o visini odobrenih sredstava; utvrđivanje kriterija za odobravanje službenih putovanja; korištenje službenih vozila, mobilnih telefona i poslovnih kreditnih kartica; kriterija za odabir stručnih osoba u povjerenstvima; definiranje rokova, procjenu rizika i uzorkovanja glede provjera na licu mjesta; suradnju između prve i druge razine korisnika proračuna; popis imovine i obveza te upravljanje imovinom, poslovnim prostorima, zemljištem; postupak zaduživanja i razduživanja opreme; definiranje ovlasti i odgovornosti u ključnim poslovnim procesima.
- **Izradu, strukturu i sadržaj operativnih planskih dokumenata** kao primjerice, planova nabave; planova investicija; povezivanje ciljeva iz planova s programima i financijskim sredstvima iz proračuna (izrada veznih tablica); standardizacija sadržaja i forme dokumenata.
- **Sustave evidencija i izvještavanja** kao primjerice, razvoj baza podataka i ažurno vođenje istih; informatizacija procesa, razvoj izvještajnih sustava (nadogradnja i dopuna postojećih aplikacija); povezivanje baza podataka; evidencije o zakupu i najmu, praćenje naplate, evidencije poduzetih mjera prisilne naplate; vođenje evidencija o materijalnoj imovini; detaljnije razrađivanje troškova; centralizirana evidencija ugovorenih obveza.
- **Prethodne kontrole** u dijelu koji se odnosi na definiranje radnih uputa; izradu kontrolnih lista za provođenje nadzora, izradu cjelovitijih projekcija budućih potreba; primjenu načela razdvajanja dužnosti; uvođenje izvještaja koji će osim informacija o utrošenim proračunskim sredstvima sadržavati i pokazatelje uspješnosti i eventualna odstupanja od plana.
- **Naknadne kontrole (kontrole na licu mjesta)** prije konačnog plaćanja.

- **Razvoj ljudskih potencijala** u dijelu koji se odnosi na izradu planova zapošljavanja; planiranje i vođenje evidencija o izobrazbi; dodatno stručno osposobljavanje; izradu planova zamjene osoblja i popise osjetljivih radnih mjesta.

Iako je značajan broj neprovedenih preporuka (1.480), treba naglasiti da je u njihovoj strukturi visok postotak preporuka kojima rok za provedbu nije istekao (60%) te će iste biti implementirane u narednom razdoblju.

Da bi se dodatno potakla provedba prihvaćenih preporuka unutarnje revizije Pravilnikom o FUIK-u je predviđeno da korisnici proračuna koji su obveznici izrade Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola prilikom sastavljanja plana sagledaju neprovedene preporuke i da iste uzmu u obzir i uključe u plan radi izvršenja²¹.

Tablica br. 7: Status preporuka unutarnje revizije u 2012.

Godina	Broj danih preporuka u 2012.	Status preporuka unutarnje revizije u 2012. (uključujući preporuke iz izvješća ranijih godina)				
		Provedene preporuke	Djelomično provedene preporuke	Neprovedene preporuke		
				Ukupno neprovedene	Istekao rok provedbe	Nije istekao rok provedbe
2012.	2.582	2.337	740	1.480	763	867

Slijedom preporuka unutarnje revizije, izgrađeni su kontrolni mehanizmi što se kod pojedinih institucija na državnoj i lokalnoj razini vidi kroz:

- **Izrađene interne procedure, pravilnike, naputke, smjernice, upute** te ostale interne akte kojima su detaljnije uređeni postupci, ovlasti i odgovornosti te kontrolni mehanizmi u ključnim procesima primjerice, planiranja i izvršavanja proračuna, nabave i ugovaranja, računovodstva i izvještavanja.
- **Unaprijeđen sustav evidencija, izvješćivanja i informiranja** na način da je uspostavljena centralizirana evidencija potpisanih ugovora; uvedeno izvješćivanje o izvršenju proračuna; ojačana suradnja i koordinacija aktivnosti između upravnih tijela za financije i drugih ustrojstvenih jedinica; izrađen registar rizika; uveden sustav riznice; uspostavljena analitička evidencija uplata prihoda koja uključuje uplate u državni, županijski i lokalni proračun; uvedene nove web aplikacije za praćenje izvještavanja o utrošku sredstava.
- **Jačanje prethodne kontrole**, primjerice u procesu javne nabave od strane osoba koje nisu uključene u postupak, određivanjem preciznijih kriterija za dodjelu sredstava; utvrđivanjem kriterija za odabir programa i projekata koji se financiraju iz proračuna; poštivanjem zadanih rokova; kontinuiranim stručnim usavršavanjem; pravovremenim obračunom i isplatom obaveza po ugovoru, osiguranjem zaštitnih mjera u ugovorima s korisnicima (instrumenti osiguranja plaćanja).
- **Provedbu naknadne kontrole** vezano za namjensko trošenje proračunskih sredstava danih drugog razini korisnika proračuna.

²¹ Izmjene i dopune Upute za izradu Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola (KLASA: 043-01/13-01/224, URBROJ: 513-10/13-1 od 4. ožujka 2013.)

3.2.2.4. Planiranje unutarnjih revizija

Sukladno članku 31. Zakona o PIFC-u voditelji jedinica za unutarnju reviziju, uz odobrenje čelnika korisnika proračuna, obvezni su Središnjoj harmonizacijskoj jedinici dostaviti (do 31. siječnja) strateške i godišnje planove unutarnje revizije.

Tablicom u nastavku daje se pregled dostavljenih strateških i godišnjih planova unutarnje revizije za sljedeće plansko razdoblje.

Tablica br. 8: Pregled dostavljenih strateških i godišnjih planova unutarnje revizije

Korisnici proračuna	Opis	Broj obveznika predaje plana	Dostavljeno	
			Broj	%
Državna razina	Strateški plan 2013.-2015.	81	64	79
	Godišnji plan 2013.		65	80
Lokalna razina	Strateški plan 2013.-2015.	74	63	85
	Godišnji plan 2013.		66	89

Podaci o dostavljenim strateškim i godišnjim planovima unutarnje revizije prikazani su u Dodatku br. 2 (tablice br. 5 i 6) ovog izvješća.

Iz dostavljenih godišnjih planova unutarnje revizije korisnika proračuna za 2013. proizlazi:

- da korisnici proračuna državne razine planiraju obaviti 289 unutarnjih revizija
 - ✓ 189 vezano uz nacionalne programe
 - ✓ 100 revizija u sustavu provedbe programa EU
- da korisnici proračuna lokalne razine planiraju obaviti 219 unutarnjih revizija
 - ✓ 216 vezano uz nacionalne programe
 - ✓ 3 revizije u sustavu provedbe programa EU.

Pregled broja planiranih unutarnjih revizija u 2013., po upravljačkim područjima daje se tablicom u nastavku.

Tablica br. 9: Pregled broja planiranih unutarnjih revizija u 2013.

Rb.	Područja	Državna razina	Lokalna razina	%	
		Broj planiranih unutarnjih revizija		Kol.3 / uk.broj revizija	Kol.4 / uk.broj revizija
		289	219		
1	2	3	4	5	6
1	Glavni procesi institucije	87	78	30	36
2	Proračun	43	93	15	43
3	Javna nabava	22	20	8	9
4	Računovodstvo	21	7	7	3
5	Izvještavanje	2	2	1	1
6	Ljudski resursi	3	4	1	2
7	Imovina	6	7	2	3
8	IT sustav	5	5	2	2
9	Programi i projekti financirani iz sredstava EU	100	3	35	1

Analiza podataka ukazuje da se u 2013. planira provesti 210 unutarnjih revizija u područjima koja se prate kroz Upitnik o fiskalnoj odgovornosti. Vidljivo je također da u ukupnom broju unutarnjih revizija još uvijek nisu u dovoljnoj mjeri zastupljene revizije iz složenijih područja

(primjerice, strateškog planiranja, programiranja, upravljanja rizicima, upravljanja imovinom i IT sustav), što je bitno za daljnji razvoj sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Određen broj korisnika proračuna državne i lokalne razine koji su normativno uspostavili unutarnju reviziju nisu izradili, odnosno dostavili strateške i godišnje planove unutarnje revizije jer nemaju zaposlene unutarnje revizore ili su unutarnji revizori u procesu izobrazbe.

3.2.3. Budući pravci razvoja unutarnje revizije

Razvoj financijskog upravljanja i kontrola koji posljednjih nekoliko godina ide u smjeru većeg povezivanja prve i druge/treće razine korisnika proračuna stvorio je preduvjete za bolji organizacijski ustroj unutarnje revizije u javnom sektoru. Uzimajući u obzir potrebu da se revizijskom aktivnošću zahvati što je moguće više proračunskih sredstava, a maksimalno iskoriste postojeći kapaciteti unutarnje revizije pripremljen je nacrt novog Pravilnika o UR. Kroz nacrt Pravilnika namjera je osigurati da jedinica za unutarnju reviziju uspostavljena u ministarstvu, županiji/gradu obavlja i unutarnje revizije u korisnicima proračuna iz nadležnosti ministarstva, odnosno županije/grada koji ne ispunjavaju uvjete za ustrojavanje jedinica za unutarnju reviziju ili zajedničkih jedinica za unutarnju reviziju.

Trebat će jačati kapacitete unutarnje revizije (u smislu broja i stručnosti) na prvoj razini korisnika proračuna, da bi se funkcijom revizije s te razine moglo zahvatiti i drugu/treću razinu proračunskih korisnika. U tom smislu radit će se i dopune vezano za metodologiju rada, strateško planiranje temeljeno na procjeni rizika, razvoj zajedničkih jedinica za unutarnju reviziju osobito u sustavu zdravstva, i u tom smislu praksu treba tek razvijati.

Naglasak će se staviti i na daljnje jačanje stručnosti unutarnjih revizora za provođenje kako revizija vezanih uz nacionalne programe, tako i revizija u sustavu provedbe programa EU.

U praksi je također primijećeno da ukoliko su ustrojene jedinice za unutarnju reviziju kod korisnika proračuna druge/treće razine, iste nedovoljno ili čak uopće ne surađuju s jedinicama za unutarnju reviziju resornih ministarstava, odnosno jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nedovoljna suradnja još je više izražena između jedinica za unutarnju reviziju ustrojenih unutar trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu i jedinica za unutarnju reviziju u ministarstvima, koja su nadležna za ta ista trgovačka društva. Stoga, proizlazi potreba suradnje jedinica za unutarnju reviziju ustrojenih unutar razdjela odnosno nadležnih proračuna i koordinacije aktivnosti unutarnje revizije u slučajevima kada se primjerice provode revizije zajedničkih funkcija odnosno procesa koji se dijelom provode na razini ministarstva odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a dijelom na razini korisnika proračuna u njihovom sastavu koji ima ustrojenu jedinicu za unutarnju reviziju. Isto je potrebno i kako bi se izbjegla ponavljanja, a dobio sveobuhvatan pregled unutarnjih kontrola na razini procesa u cjelini. Razvojem u ovom dijelu osigurat će se informacije o tome kako se upravlja određenim procesima i rizicima bez dupliciranja napora i potencijalnih propusta.

U kontekstu gore navedenoga dalje će se razvijati praksa provođenja horizontalnih i vertikalnih revizija²² uvedena 2009. Strategijom PIFC-a, a koja se pokazala se kao dobar način učinkovitog korištenja revizorskih resursa.

U skladu s člankom 35., stavkom 5. Zakona o PIFC-u Središnja harmonizacijska jedinica obavlja provjeru kvalitete aktivnosti unutarnje revizije s ciljem odgovarajućeg praćenja primjene metodologije i standarda rada propisanih priručnicima, uputama i smjernicama, kao

²² U provođenje horizontalnih i vertikalnih revizija uključuju se unutarnji revizori iz više institucija, vezanih kroz vlasništvo i/ili način financiranja odnosno iz institucija koje su uključene u provođenje određenih procesa, projekata, programa i sl.

i primjenu zakonodavnog i profesionalnog okvira koji uređuje područje unutarnje revizije. Središnja harmonizacijska jedinica provodi redovitu godišnju provjeru kvalitete obavljanja unutarnje revizije na temelju godišnjih izvješća korisnika proračuna o obavljenim unutarnjim revizijama i aktivnostima unutarnje revizije²³, međutim u ovom dijelu, aktivnosti će se dodatno intenzivirati obavljanjem povremenih provjera kvalitete aktivnosti unutarnje revizije odlaskom kod pojedinog korisnika proračuna radi pregleda cjelovitog obavljanja poslova unutarnje revizije.

3.3. Središnja harmonizacijska jedinica

3.3.1. Realizirane aktivnosti na razvoju unutarnjih financijskih kontrola

Najznačajnije aktivnosti Središnje harmonizacijske jedinice u 2012. ostvarene su na području **razvoja metodologije rada, uputa, smjernica i izobrazbe** za razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola, a uključuju sljedeće:

- izrađene su Smjernice za upravljačku odgovornost i Smjernice za troškovno i upravljačko računovodstvo, ožujak 2012.²⁴
- izrađen je Priručnik za financijsko upravljanje i kontrole, svibanj 2012.
- kao nastavak Strategije PIFC-a, izrađen je Akcijski plan razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za 2012.-2013., kolovoz 2012.²⁵
- donesena je Uputa za vođenje i održavanje registara u nadležnosti Središnje harmonizacijske jedinice, rujan 2012.
- pripremljen je nacrt novog Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna, prosinac 2012.
- izrađen je nacrt Metodoloških smjernica za vanjsku povremenu provjeru kvalitete aktivnosti unutarnje revizije kod korisnika proračuna, prosinac 2012.
- organizacija i provedba izobrazbe za unutarnje revizore
- organizacija sastanaka s osobama zaduženima za razvoj financijskog upravljanja i kontrola (glavni tajnici, rukovoditelji jedinica za financije).

Aktivnosti Središnje harmonizacijske jedinice bile su usmjerene i na **koordinaciju i harmonizaciju** razvoja ovog sustava kroz sljedeća područja:

- a) suradnju s ključnim nositeljima proračunskih reformi i reformi u javnoj upravi te DUR-om
- b) koordinaciju s proračunskim korisnicima na državnoj i lokalnoj razini
- c) suradnju s institucijama uključenim u sustav upravljanja i provedbe programa EU
- d) suradnju s predstavnicima EK vezano uz aktivnosti koje su se pratile kroz Poglavlje 32 – Financijski nadzor
- e) međunarodnu suradnju i aktivnosti
- f) suradnju sa strukovnim udruženjima
- g) suradnju s trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu.

a) Suradnja s ključnim nositeljima proračunskih reformi i reformi u javnoj upravi te DUR-om

Suradnja sa Državnom riznicom

Središnja harmonizacijska jedinica bila je uključena u izradu Izmjena i dopuna Zakona o proračunu²⁶ tako da su unesene određene promjene koje su vrlo bitne u kontekstu razvoja

²³ Rezultati analize godišnjih izvješća sadržani su u Objedinjenom godišnjem izvješću, a detaljnije analize strateških i godišnjih planova unutarnje revizije i analize revizorskih izvješća prezentiraju se voditeljima jedinica za unutarnju reviziju na sastanku voditelja.

²⁴ <http://www.mfin.hr/hr/regulatorni-okvir>

²⁵ <http://www.mfin.hr/hr/regulativa-1-2>

financijskog upravljanja i kontrole, posebno na lokalnoj razini, a vezano uz promjene Plana razvojnih programa na način da mora sadržavati ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su povezani s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna. Pravilnikom će se propisati sadržaj i metodologija izrade plana razvojnih programa te sustav praćenja provedbe razvojnih programa.

Obzirom na značaj ovih i drugih promjena koje su unesene u Izmjene i dopune Zakona o proračunu na njih je dan osvrt na početku ovoga izvješća, u poglavlju 1. Sažetak (vidi str. 4).

Suradnja sa Ministarstvom uprave

S obzirom na aktivnosti koje trenutno provodi Ministarstvo uprave vezano uz unaprjeđenje sustava agencija, zavoda, fondova, centara i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima u srpnju i studenome 2012. organizirane su radionice „Osnivanje agencija i njihov odnos s nadležnim ministarstvom“ (33 sudionika) i „Pravna regulativa vezana za osnivanje agencija – iskustva Nizozemske“ (21 sudionik).

Suradnja sa Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Održani su zajednički sastanci vezano uz izmjene Zakona o proračunu te izradu Metodologije izrade županijskih razvojnih strategija.

Suradnja sa DUR-om

U cilju bolje koordinacije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Središnja harmonizacijska jedinica i DUR organizirali su tijekom veljače i ožujka 2012. za državne revizore 6 seminara na temu razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola s naglaskom na procjenu sustava financijskog upravljanja i kontrola. Radionicama je prisustvovalo ukupno 185 ovlaštenih državnih revizora iz svih područnih ureda DUR-a.

Održani su redoviti tromjesečni sastanci s ciljem razmjene informacija o razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru.

b) Koordinacija s proračunskim korisnicima na državnoj i lokalnoj razini

Vezano uz daljnji razvoj financijskog upravljanja i kontrola na državnoj i lokalnoj razini u ožujku 2012. organiziran je sastanak s pomoćnicima ministara nadležnim za financije odnosno glavnim tajnicima ministarstava u čijoj nadležnosti je ustrojstvena jedinica za financije i proračun, načelnicima sektora/voditeljima službe za financije i proračun na državnoj razini odnosno pročelnicima upravnih odjela za financije na lokalnoj razini. Na sastanku su prezentirane novosti koje donosi novi Pravilnik o FUIK-u, a odnose se na imenovanje voditelja za financijsko upravljanje i kontrole te izradu Plana FUIK-a.

Središnja harmonizacijska jedinica organizirala je u lipnju 2012. sastanak na temu kapaciteta unutarnjih revizora i aktivnosti koje se poduzimaju u ministarstvima radi rješavanja nedostatnih kapaciteta unutarnje revizije. Sastanku su prisustvovali glavni tajnici i voditelji jedinica za unutarnju reviziju/unutarnji revizori iz 8 ministarstava za koje je utvrđen problem nedovoljnih kapaciteta unutarnje revizije (Ministarstva poduzetništva i obrta, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Ministarstva kulture, Ministarstva zdravlja, Ministarstva socijalne politike i mladih, Ministarstva branitelja, Ministarstva turizma i Ministarstva uprave).

Sastanak voditelja jedinica za unutarnju reviziju/unutarnjih revizora održan je u srpnju 2012. s ciljem razmjene informacija o aktualnostima u području unutarnje revizije.

²⁶ Narodne novine br. 136/12

Tijekom listopada/prosinca 2012. održani su sastanci sa institucijama koje su odabrane kao pilot institucije za provedbu analize sustava financijskog upravljanja i kontrola (Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Primorsko-goranska županija, Varaždinska županija, Grad Karlovac) u svrhu analize adekvatnosti organizacijske strukture na način da ista podupire realizaciju ciljeva iz strateških planova i programa utvrđenih proračunom te jasniju podjelu ovlasti i odgovornosti za svaki od programa.

Tijekom razdoblja studeni/prosinac 2012., u svrhu rasprave oko nacrtu novog Pravilnika o UR održano je više sastanaka s predstavnicima unutarnjih revizora iz sustava zdravstva, sustava znanosti te unutarnjim revizorima koji obavljaju poslove unutarnje revizije u drugim institucijama putem sporazuma.

c) Suradnja s institucijama uključenim u sustav upravljanja i provedbe programa EU

Tijekom 2012. nastavljena je suradnja s Agencijom za reviziju sustava provedbe programa EU (dalje u tekstu: ARPA). ARPA je organizirala tromjesečne sastanke s unutarnjim revizorima po pojedinim komponentama programa IPA, na kojima su prisustvovali i predstavnici Središnje harmonizacijske jedinice. Na sastancima se raspravljalo o utjecaju promjena u organizacijskoj strukturi institucija na broj zaposlenih unutarnjih revizora, planovima unutarnje revizije, nalazima i preporukama, procjeni rizika te izobrazbi revizora.

U svibnju 2012. održana je „Konferencija o važnosti i funkcijama hrvatskog tijela za reviziju“, na kojoj su predstavnici ARPA-e, Delegacije EU i SIGMA-e održali prezentacije o važnosti provođenja revizija programa EU.

Osim suradnje s ARPA-om, Središnja harmonizacijska jedinica redovito surađuje i s Nacionalnim fondom, Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije, Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te drugim institucijama uključenim u sustav upravljanja i provedbe programa EU.

Središnja harmonizacijska jedinica koordinirala je aktivnosti na provođenju horizontalnih revizija: revizije procesa plaćanja i revizije procesa identificiranja i postupanja po nepravilnostima iz programa IPA I, II, III i IV. Koordinacijske aktivnosti uključivale su pripremu akcijskih planova; imenovanje članova radnih skupina koji su pripremili materijale za obavljanje revizija (upitnike, predložak Uvodne izjave i kriterije za izbor projekata za obavljanje revizija); organizaciju radionica/sastanaka na kojima se raspravljalo o pitanjima vezanim uz obavljanje revizija te koordinaciju izrade objedinjenih izvješća.

Pripremana su redovita izvješća za potrebe sastanka Sektorskog nadzornog odbora za praćenje I komponente programa IPA (IPA TAIB) koja su obuhvatila podatke o kapacitetima i stručnosti unutarnjih revizora, načinima uspostave unutarnje revizije, planiranim i obavljenim unutarnjim revizijama programa EU te revizijskim nalazima iz obavljene revizije procesa plaćanja.

d) Suradnja s predstavnicima EK vezano uz aktivnosti koje su se pratile kroz Poglavlje 32 – Financijski nadzor

Nastavljene su aktivnosti redovitog izvješćivanja EK o provođenju aktivnosti vezanih uz sustav unutarnjih financijskih kontrola. Osim toga, predstavnici EK proveli su u lipnju 2012. godišnju promatračku misiju sustava unutarnjih financijskih kontrola i vanjske revizije kojom su bili obuhvaćeni Ministarstvo financija, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Hrvatske ceste d.o.o., Grad Zaprešić, DUR.

Središnja harmonizacijska jedinica redovito je dostavljala Delegaciji EU pregled svojih aktivnosti i izvješćivala o napretku u sustavu unutarnjih financijskih kontrola.

e) Međunarodna suradnja i aktivnosti

Projekti

Tijekom 2012. Središnja harmonizacijska jedinica je u suradnji s Nacionalnom akademijom za financije i ekonomiju Kraljevine Nizozemske provodila projekt „Razvoj ustrojstvenih jedinica nadležnih za financije i proračun te jačanje njihove koordinacijske uloge u razvoju financijskog upravljanja i kontrola“. U organizaciji Središnje harmonizacijske jedinice i Ministarstva uprave održane su 2 radionice: Osnivanje agencija i njihov odnos s nadležnim ministarstvom te Pravna regulativa vezana za osnivanje agencija – iskustva Nizozemske (prisustvovala 54 predstavnika ministarstava koja u svom sastavu imaju agencije). U okviru projekta organiziran je studijski posjet Nizozemskoj (Den Haag-u) za 10 hrvatskih predstavnika (iz Ministarstva financija i Ministarstva turizma).

U razdoblju svibanj/studeni 2012. Središnja harmonizacijska jedinica provodila je projekt IPA 2008 "Podizanje javne svijesti o važnosti sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH". Projekt u vrijednosti 132.000 EUR proveden je u suradnji s projektnim partnerom SAFEGE iz Francuske. Cilj projekta bio je podizanje svijesti rukovoditelja o važnosti sustava unutarnjih financijskih kontrola u cilju učinkovitijeg poslovanja organizacije. U okviru projekta tiskani su promotivni materijali (priručnici, brošure, letci) o važnosti sustava unutarnjih financijskih kontrola te je preoblikovana internetska stranica Središnje harmonizacijske jedinice u cilju jednostavnijeg pristupa korisnika stranice informacijama.

U okviru projekta u listopadu 2012. održane su 3 jednodnevne konferencije o važnosti sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH. Konferencije su bile namijenjene rukovodećoj strukturi, odnosno voditeljima za financijsko upravljanje i kontrole i voditeljima unutarnje revizije u institucijama na državnoj i lokalnoj razini te u trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu. Konferencije su održane u cilju promicanja važnosti sustava unutarnjih financijskih kontrola kao i odgovornosti rukovodstva za učinkovito funkcioniranje istih. Kroz spomenute konferencije okupljeno je 383 predstavnika institucija s državne i lokalne razine i to čelnici ili zamjenici čelnika i ostali rukovoditelji više razine (90), voditelji za financijsko upravljanje i kontrole i koordinatori (74), voditelji unutarnje revizije i unutarnji revizori (90) te ostali s operative razine kao što su voditelji za opće, pravne, kadrovske poslove, nabavu i IT podršku (129).

Nadalje, pripremljena je projektna dokumentacija za novi twinning light projekt IPA 2010 „Jačanje stručnosti unutarnjih revizora u javnom sektoru RH u obavljanju revizija u području Kohezijskog i strukturnih fondova u skladu s najboljim praksama EU“. Početak provedbe projekta očekuje se početkom 2014., a predviđeno trajanje projekta je šest mjeseci. Cilj projekta je pripremiti unutarnje revizore za kvalitetno obavljanje revizija u području Kohezijskog i strukturnih fondova.

Suradnja sa SIGMA-om

Predstavnici SIGMA-e pružili su podršku Središnjoj harmonizacijskoj jedinici u daljnjem razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola, kako slijedi:

- u izradi Smjernica za upravljačku odgovornost i Smjernica za troškovno i upravljačko računovodstvo
- u izradi Akcijskog plana za daljnji razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2012.-2013.
- davanjem mišljenja na nacrt Metodoloških smjernica za vanjsku povremenu provjeru kvalitete aktivnosti unutarnje revizije kod korisnika proračuna

- u izradi upitnika za potrebe analize financijskog upravljanja i kontrola na razini institucija koje su odabrane kao pilot institucije.

U prosincu 2012. uz potporu SIGMA-e organiziran je 8. seminar unutarnjih revizora u javnom sektoru „Nadziranje i vanjska procjena kvalitete rada unutarnje revizije“ (242 sudionika). Također, u prosincu 2012. organizirane su 2 radionice "Upravljanje rizicima na lokalnoj razini" za osobe imenovane za koordinaciju upravljanja rizicima. Istim je obuhvaćeno 53 sudionika (pročelnici upravnih odjela u gradovima (35) i županijama (18)).

Međunarodna suradnja

U lipnju 2012., u okviru studijske posjete organizirane kroz EU twinning projekt „Unaprjeđenje kvalitete podataka u javnim financijama“ kojeg provodi Ministarstvo financija Turske, njihovi predstavnici posjetili su Ministarstvo financija RH. Tom prilikom razmijenjena su iskustva u području razvoja unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru te su raspravljena iskustva RH u provođenju aktivnosti vezano za područja usklađivanja s EU kroz Poglavlje 32 – Financijski nadzor.

U srpnju 2012., na inicijativu Ministarstva financija Republike Srbije, u okviru projekta "Podrška razvoju interne kontrole javnih financija-faza 3" delegacija Republike Srbije bila je u studijskom posjetu Ministarstvu financija RH radi prenošenja iskustva RH u provođenju aktivnosti vezano uz područja usklađivanja s EU kroz Poglavlje 32 - Financijski nadzor.

Na inicijativu Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija Crne Gore potpisan je Memorandum o suglasnosti o tehničkoj suradnji u području unutarnjih financijskih kontrola između Ministarstva financija Crne Gore i RH za razdoblje 2013. -2014. Suradnja će biti usmjerena na razmjenu iskustava vezanih uz pristupanje EU u području Poglavlja 32. - Financijski nadzor; razvoj koordinacijske uloge Središnje harmonizacijske jedinice; način primjene financijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije; provedbu analiza te organizaciju izobrazbe za financijsko upravljanje i kontrole te unutarnju reviziju.

f) Suradnja sa strukovnim udruženjima

Tijekom 2012. nastavljena je suradnja s Hrvatskim institutom internih revizora u cilju praćenja aktualnosti u razvoju profesije unutarnje revizije na međunarodnoj razini i sudjelovanja u pripremi programa njegove godišnje konferencije.

Osim navedenog, predstavnici Središnje harmonizacijske jedinice aktivno su uključeni u rad PEM PAL Zajednice unutarnjih revizora u praksi, koja okuplja profesionalce iz unutarnje revizije, većinom predstavnike Središnjih harmonizacijskih jedinica iz 21 države Srednje Europe i Azije. Aktivnosti PEM PAL-a usmjerene su na razmjenu iskustava te istraživanje i razvoj novih metodologija kroz radionice, konferencije i studijske posjete. U 2012. predstavnici Središnje harmonizacijske jedinice sudjelovali su na međunarodnim konferencijama o osiguranju kvalitete rada unutarnjih revizora, upravljanju rizicima te treningu i certificiranju unutarnjih revizora koje su održane u Bugarskoj i Ukrajini, te na plenarnoj sjednici u Mađarskoj. Osim toga, u okviru PEM PAL-a organizirana je i studijska posjeta Ministarstvu financija Poljske vezano uz osiguranje kvalitete rada unutarnje revizije.

g) Suradnja s trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu

U okviru projekta IPA 2008 „Podizanje javne svijesti o važnosti sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH“ u listopadu 2012. održana je konferencija za predstavnike trgovačkih društva u većinskom državnom vlasništvu. Konferencija je bila koncipirana tako da se istakne važnost sustava unutarnjih financijskih kontrola u kontekstu fiskalne odgovornosti, spremnosti RH za korištenje strukturnih i Kohezijskog fonda, antikorupcijskih mjera, sprječavanja nepravilnosti i slabosti u radu korisnika proračuna.

3.3.2. Budući pravci djelovanja na unaprjeđenju unutarnjih financijskih kontrola

S ciljem daljnjeg unaprjeđenja sustava unutarnjih financijskih kontrola aktivnosti Središnje harmonizacijske jedinice biti će usmjerene na:

- daljnji razvoj metodologije rada u području financijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije sukladno najboljoj praksi
- suradnju s korisnicima proračuna u daljnjem razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola
- daljnje jačanje koordinacijske uloge, što uključuje suradnju sa svim interesnim skupinama u razvoju ovog sustava (s Državnom riznicom, Ministarstvom uprave, Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, DUR-om, institucijama uključenim u sustav upravljanja i provedbe programa EU, ARPA-om)
- praćenje kvalitete uspostavljenih sustava unutarnjih financijskih kontrola
- organizaciju stručne izobrazbe u području financijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije
- suradnju sa strukovnim udruženjima na promoviranju sustava unutarnjih financijskih kontrola
- međunarodnu suradnju s konzultantima u okviru projekata financiranih iz sredstava EU i suradnju sa zemljama u regiji vezano uz razmjenu iskustava u području razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola
- jačanje stručnosti djelatnika Središnje harmonizacijske jedinice.

Navedeno je sadržano i u Akcijskom planu.

Intencija je daljnji razvoj financijskog upravljanja i kontrola harmonizirati s nositeljima reformskih procesa na način da te reforme integriraju i aktivnosti, načine i postupke koje pretpostavlja razvoj financijskog upravljanja i kontrola. U tom smislu područje unutarnjih financijskih kontrola ugradit će se u strategiju reforme javnih financija i strategiju razvoja javne uprave.

Aktivnosti će trebati usmjeriti na analizu financijskog upravljanja i kontrola na razini pojedinačnih institucija kako bi se individualnim pristupom dale jasnije smjernice i upute za rješenje uočenih problema u implementaciji.

Promoviranje dobre prakse korisnika proračuna iz područja financijskog upravljanja i kontrola bit će u fokusu zajedničkih sastanaka s korisnicima proračuna.

Ministarstvo financija bi ubuduće, radi osiguranja pretpostavki za izradu kvalitetnijih analiza, lakše tehničke obrade podataka i konsolidacije izvješća za potrebe izvješćivanja Vlade RH trebalo izradu strateškog plana i izvršenje strateškog plana, izjavu o fiskalnoj odgovornosti, obrasce GI-FUIK i GI-UR, plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola podržati web aplikacijom.

U suradnji sa SIGMA-om radi se na definiranju sinopsisa za dodatni razvoj programa izobrazbe u području financijskog upravljanja i kontrola. Novim programom izobrazbe želi se potaknuti da RH usvoji suvremeni pristup financijskog upravljanja i kontrola - oni koji su odgovorni za upravljanje trebaju steći dodatne vještine i neke od vještina koje su stečene kroz tradicionalni pristup upravljanju trebaju jačati. Zbog različitih operativnih nadležnosti razmotrit će se različite mjere osposobljavanja za različite razine rukovoditelja.

S Državnom školom za javnu upravu bit će potrebno formalizirati suradnju u vezi dugoročnog modela organizacije izobrazbe iz područja javnih financija.

Potrebno je pripremiti unutarnje revizore za obavljanje revizija u području Kohezijskog i strukturnih fondova. U tu svrhu u okviru novog twinning light projekta IPA 2010 izradit će se

Smjernice za obavljanje revizija u području Kohezijskog i strukturnih fondova, provodit će se izobrazba unutarnjih revizora za obavljanje spomenutih revizija te budućih trenera koji će se odabrati za provedbu izobrazbe o obavljanju revizija u navedenom području.

U cilju učinkovitijeg korištenja revizorskih resursa za unapređenje financijskog upravljanja i kontrola nastavit će se s koordinacijom obavljanja horizontalnih i vertikalnih revizija.

Središnja harmonizacijska jedinica započela je s pripremama za obavljanje provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije koje će se početi provoditi u drugoj polovici 2013., u cilju osiguranja kvalitete obavljanja unutarnjih revizija u skladu s propisanom metodologijom rada i međunarodnim okvirom profesionalnog djelovanja.

4. IZOBRAZBA U PODRUČJU UNUTARNJIH FINACIJSKIH KONTROLA

4.1. Izobrazba u području financijskog upravljanja i kontrola

U veljači 2012. održane su 2 prezentacije na temu „Financijsko upravljanje i kontrole u kontekstu fiskalne odgovornosti“ za predstavnike Grada Velike Gorice i 16 njegovih korisnika proračuna te za predstavnike Sveučilišta u Splitu i njegove sastavnice.

Održani su sastanci u vezi planiranja aktivnosti na razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrola s predstavnicima Ministarstva turizma, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva socijalne politike i mladih, Državnog ureda za središnju javnu nabavu, Državnog zavoda za statistiku te predstavnikom Bjelovarsko-bilogorske županije.

Tijekom 2012. održani su sastanci s voditeljima za financijsko upravljanje i kontrole odnosno osobama nadležnim za financije korisnika proračuna s državne i lokalne razine u cilju informiranja o novostima u razvoju ovog sustava i prikupljanja najbolje prakse iz ovog područja. Kao rezultat navedenih sastanaka, na internet stranici Središnje harmonizacijske jedinice objavljeni su primjeri dobre prakse (primjeri internih procedura vezanih uz procese iz proračunskog ciklusa koje su izradili predstavnici ministarstava, županija, gradova i općina).

Određeni broj radionica organiziran je u suradnji s DUR-om o čemu je prethodno pisano u poglavlju 3.3.1. Realizirane aktivnosti na razvoju unutarnjih financijskih kontrola, pod točkom a) Suradnja s ključnim nositeljima proračunskih reformi i reformi u javnoj upravi te DUR-om, Suradnja sa DUR-om (vidi str. 33). Također, u suradnji s Nacionalnom akademijom za financije i ekonomiju Kraljevine Nizozemske i SIGMA-om o čemu je pisano u poglavlju 3.3.1. Realizirane aktivnosti na razvoju unutarnjih financijskih kontrola, pod točkom e) Međunarodna suradnja i aktivnosti, Projekti odnosno Suradnja sa SIGMA-om (vidi str. 34 i 35).

4.2. Izobrazba u području unutarnje revizije

4.2.1. Osnovna izobrazba

U skladu s Programom stručne izobrazbe za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru²⁷ i Naputkom o provođenju stručne izobrazbe za stjecanje zvanja ovlaštenog unutarnjeg revizora u javnom sektoru²⁸ tijekom 2012. provedena su 3 ciklusa izobrazbe za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru (19., 20. i 21. grupa revizora odnosno ukupno 60 polaznika).

²⁷ Klasa: 043-01/10-01/207, Urbroj: 513-10/10-1 od 31. svibnja 2010.

²⁸ Klasa: 043-01/10-01/208, Urbroj: 513-10/10-1 od 31. svibnja 2010.

U zadnjem kvartalu 2012. započeo je novi ciklus izobrazbe (22. grupa revizora ukupno 22 polaznika).

U 2012. ukupno je 29 polaznika steklo stručno ovlaštenje za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru koje izdaje ministar financija. Isti su bili polaznici ranijih grupa koji su teoretski dio izobrazbe završili ranijih godina, a u 2012. po završetku praktičnog dijela izobrazbe i položenog usmenog ispita stekli uvjete za dodjelu stručnog ovlaštenja za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru.

Budući da slijedom Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010.–2012.²⁹ trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu također uspostavljaju i razvijaju unutarnju reviziju, tijekom 2012. među polaznicima izobrazbe bila su 3 polaznika iz trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu.

U nastavku se daje prikaz broja polaznika uključenih u izobrazbu i broja stručno ovlaštenih unutarnjih revizora.

Tablica br. 10: Prikaz broja polaznika uključenih u izobrazbu i broja stručno ovlaštenih unutarnjih revizora, na dan 31. prosinca 2012.

Godina	Polaznici uključeni u izobrazbu				Stručno ovlašteni unutarnji revizori			
	Državna razina	Lokalna razina	Trgovačka dr. u već. državnom vl.	Ukupno	Državna razina	Lokalna razina	Trgovačka dr. u već. državnom vl.	Ukupno
2004. - 2008.	165	103	8	276	106	76	4	186
2009.	34	9	3	46	38	11	4	53
2010.	9	7	8	24	23	5	4	32
2011.	45	9	8	62	19	9	8	36
2012.	38	21	3	62	17	9	3	29
Ukupno	291	149	30	470	203	110	23	336

U razdoblju od 2004. do 2012., u izobrazbu je bilo uključeno 470 polaznika, od toga, zaključno s 2012. stručno ovlaštenje za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru steklo je 336 unutarnjih revizora. Razlika u broju polaznika uključenih u izobrazbu i onih koji su stekli stručno ovlaštenje iznosi 134 polaznika, od čega je njih 80 u procesu izobrazbe, a 54 je odustalo tijekom provođenja izobrazbe (najčešće zbog promjene radnog mjesta).

U 2012. bilo je 212 aktivnih unutarnjih revizora³⁰, i to njih 125 obavlja unutarnju reviziju za korisnike proračuna državne razine, 73 za korisnike proračuna lokalne razine, a 14 obavlja unutarnju reviziju u trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu.

²⁹ Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 26. studenoga 2009. (Klasa: 215-01/09-02/02, Urbroj: 5030105-09-1)

³⁰ Kategorijom aktivnih unutarnjih revizora podrazumijevaju se unutarnji revizori koji su stekli ovlaštenje, raspoređeni su na radna mjesta unutarnjih revizora i obavljaju poslove unutarnje revizije. Istom nisu obuhvaćeni unutarnji revizori koji su stekli ovlaštenje, a zaposleni su u Agenciji za reviziju sustava provedbe programa Europske unije te Središnjoj harmonizacijskoj jedinici, kao ni unutarnji revizori raspoređeni na radna mjesta unutarnjeg revizora ali su u procesu izobrazbe.

4.2.2. Dodatna izobrazba

Nakon stjecanja stručnog ovlaštenja unutarnji revizori dužni su kontinuirano održavati stručnost i kvalitetu svojih usluga.

Naputkom o kontinuiranom stručnom usavršavanju unutarnjih revizora javnog sektora³¹ definirane su vrste kontinuiranog stručnog usavršavanja³², a u cilju praćenja aktivnog angažmana unutarnjih revizora kroz sve vrste kontinuiranog stručnog usavršavanja definirane su i kategorije aktivnih unutarnjih revizora³³ koje se utvrđuju na temelju prikupljenih bodova određenih za pojedine vrste kontinuiranog stručnog usavršavanja.

Unutarnji revizori su bili dužni podnijeti Središnjoj harmonizacijskoj jedinici do 15. siječnja 2013. za prethodnu godinu Izvješće o kontinuiranom stručnom usavršavanju (obrazac IKSU).

Navedeno izvješće predstavlja potpisanu izjavu unutarnjeg revizora o održavanju svoje stručnosti u skladu s odredbama Naputka o kontinuiranom stručnom usavršavanju unutarnjih revizora javnog sektora radi održavanja uvjeta za obavljanje samostalnog rada u unutarnjoj reviziji te u cilju unapređenja kvalitete rada unutarnje revizije.

Od ukupno 212 aktivnih unutarnjih revizora u 2012., Središnja harmonizacijska jedinica zaprimila je izvješća o kontinuiranom stručnom usavršavanju za njih 203.

Pregled broja ovlaštenih unutarnjih revizora u obvezi dostave podataka o kontinuiranom stručnom usavršavanju u 2012. i broj unutarnjih revizora koji su dostavili podatke daje se u tablici u nastavku.

Tablica br. 11: Pregled broja ovlaštenih unutarnjih revizora u obvezi dostave podataka o kontinuiranom stručnom usavršavanju u 2012. i broj unutarnjih revizora koji su dostavili podatke

Razina	Broj obveznika predaje IKSU	Dostavljeno	
		Broj	%
Državna	125	121	97
Lokalna	73	70	96
Trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu	14	12	86
Ukupno	212	203	96

Po dostavljenim izvješćima o kontinuiranom stručnom usavršavanju, Središnja harmonizacijska jedinica obradila je podatke na način da je analizirala vrste kontinuiranog stručnog usavršavanja korištene od strane unutarnjih revizora (njih 203) i zastupljenosti pojedine vrste kontinuiranog stručnog usavršavanja te je temeljem prikupljenih bodova napravljena analiza broja unutarnjih revizora po kategorijama aktivnih unutarnjih revizora.

³¹ Klasa: 131-01/10-01/138, Urbroj: 513-10/10-1 od 16. prosinca 2010.

³² <http://www.mfin.hr/hr/kontinuirana-izobrazba>

³³ I. kategorija 40 i više bodova; II. kategorija 21-39 bodova; III. kategorija manje od 20 bodova.

Tablica br. 12: Pregled korištenja pojedinog kriterija odnosno vrste kontinuiranog stručnog usavršavanja

Rb.	Vrsta kontinuiranog stručnog usavršavanja	Broj unutarnjih revizora	% ³⁴
1.	Sudjelovanje na seminarima, konferencijama, radionicama u organizaciji međunarodnih i nacionalnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja - PASIVNO	197	97
2.	Obavljanje unutarnje revizije	193	95
3.	Sudjelovanje na sastancima unutarnje revizije koje organizira SHJ - PASIVNO	80	39
4.	Mentoriranje unutarnjih revizora	23	11
5.	Sudjelovanje na seminarima, konferencijama, radionicama u organizaciji međunarodnih i nacionalnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja - AKTIVNO	21	10
6.	Certifikati koje izdaju institucije i strukovna udruženja u Republici Hrvatskoj iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja	10	5
7.	Certifikati međunarodnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja	6	3
8.	Razni programi samoučenja	7	3
9.	Sudjelovanje u studijskim posjetima	5	3
10.	Razvoj metodologije rada unutarnje revizije	3	2
11.	Poslijediplomski doktorski studij iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja	1	1
12.	Poslijediplomski znanstveni i stručni studij iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja	1	1
13.	Objavlivanje radova, članaka u stručnim časopisima i publikacijama	1	1
14.	Vanjska procjena kvalitete rada unutarnje revizije	0	0
15.	Sudjelovanje na sastancima unutarnje revizije koje organizira SHJ - AKTIVNO	0	0

U svrhu kontinuiranog stručnog usavršavanja unutarnji revizori redovito su pohađali seminare, konferencije, radionice³⁵. Najvećim dijelom radi se o seminarima i radionicama koje organizira Središnja harmonizacijska jedinica i seminare koje provodi Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije u dijelu upravljanja programima i projektima koje financira EU. Od ukupno 203 unutarnja revizora njih 197 ili 97% koristilo je tu vrstu kontinuiranog stručnog usavršavanja.

U svrhu kontinuiranog stručnog usavršavanja Središnja harmonizacijska jedinica je tijekom 2012. organizirala 10 radionica (uključujući izborne module)³⁶ u 15 termina (436 polaznika) koje su tematski bile usmjerene na metodologiju rada unutarnje revizije u dijelu koji se odnosi na osiguranje kvalitete i unapređenja; provođenje mentorstva u okviru praktične izobrazbe za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru; uzorkovanje u unutarnjoj reviziji; obavljanje revizije u području strateškog planiranja, planiranja proračuna uključujući analizu financijskih izvještaja u sustavu proračuna; revizije informacijskih sustava; revizije u sustavu financijskog upravljanja i računovodstva; revizije programa i projekata koje financira EU;

³⁴ Referentna vrijednost za postotni izračun je 203 unutarnja revizora

³⁵ Pasivno usavršavanje je u svojstvu polaznika, a aktivno u svojstvu trenera ili predavača

³⁶ Katalogom izobrazbe za 2012. bio je obuhvaćen popis radionica u organizaciji Središnje harmonizacijske jedinice na koje su se unutarnji revizori mogli prijaviti kako bi ispunili obaveze usavršavanja propisane Naputkom.

revizije procesa odobravanja, likvidiranja i evidentiranja knjigovodstvene dokumentacije za primljenu robu, usluge ili izvršene radove.

95% aktivnih unutarnjih revizora bilo je uključeno u obavljanje unutarnjih revizija. Može se još izdvojiti sudjelovanje na sastancima unutarnje revizije koje organizira Središnja harmonizacijska jedinica (39%), a ostale vrste kontinuiranog stručnog usavršavanja zastupljene su u manjoj mjeri, kao što je angažman unutarnjih revizora u razvoju metodologije rada unutarnje revizije te samoučenje (poslijediplomski studiji, objavljivanje članaka, izobrazba za stručno osposobljavanje u svrhu stjecanja certifikata međunarodnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja).

Detaljan pregled korištenja pojedine vrste stručnog usavršavanja nalazi se u Dodatku br. 3 (tablica br. 1) ovoga izvješća.

Na temelju prikupljenih izvješća napravljena je i analiza aktivnih unutarnjih revizora po kategorijama aktivnosti i utvrđeni bodovi.

Tablica br. 13: Pregled broja aktivnih unutarnjih revizora po kategorijama

Razina	Broj aktivnih unutarnjih revizora	Kategorija		
		I	II	III
Državna razina	121	98	20	3
Lokalna razina	70	46	22	2
Trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu	12	9	2	1
Ukupno	203	153	44	6

Iz prethodne tablice proizlazi da je od ukupnog broja aktivnih unutarnjih revizora koji su dostavili obrazac IKSU (203), njih 153 u kategoriji I, 44 u II kategoriji i 6 u III kategoriji.

Na razini korisnika proračuna državne uprave, od 98 unutarnjih revizora koji ulaze u I kategoriju iz obavljanja unutarnjih revizija njih 75 ima maksimalni broj bodova i 90 maksimalan broj bodova za sudjelovanje na seminarima, konferencijama i radionicama (pasivno).

Od 46 unutarnjih revizora s lokalne razine koji ulaze u I kategoriju njih 26 ima maksimalni broj bodova iz obavljanja unutarnjih revizija te 38 iz sudjelovanja na seminarima, konferencijama i radionicama (pasivno).

Od 20 unutarnjih revizora s državne razine koji ulaze u II kategoriju maksimalni broj bodova za obavljanje unutarnjih revizija ostvarila su 3 unutarnja revizora dok je većina njih obavila 3 i manje revizija. Bodovi većinom proizlaze iz sudjelovanja na seminarima, konferencijama i radionicama (pasivno).

Od 22 unutarnja revizora s lokalne razine koji ulaze u II kategoriju njih 5 ostvarilo je maksimalni broj bodova na temelju obavljanja unutarnjih revizija, a ostatak revizora obavio je dvije i manje revizija.

Treba napomenuti da su kategorijom III obuhvaćeni oni koji su uvjete za stručno ovlaštenje za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru stekli u zadnjem kvartalu 2012., a prilikom bodovanja uzimaju se u obzir samo vrste kontinuiranog stručnog usavršavanja koje je unutarnji revizor polazio nakon datuma kada je stekao uvjete za stjecanje stručnog

ovlaštenja za zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora u javnom sektoru (nakon datuma položenog usmenog ispita).

Detaljan pregled ostvarenih bodova po pojedinim vrstama kontinuiranog stručnog usavršavanja za I, II i III kategoriju unutarnjih revizora u tijelima državne uprave i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nalazi se u Dodatku br. 3 (tablice br. 2, 3 i 4) ovoga izvješća.

5. VIJEĆE ZA UNUTARNJU FINACIJSKU KONTROLU U JAVNOM SEKTORU

Vijeće za unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru (dalje u tekstu: Vijeće) savjetodavno je tijelu ministru financija čija je uloga davanje preporuka za razvoj financijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije.

Budući da je u prosincu 2011. Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave³⁷ došlo do značajnih promjena u strukturi državne uprave u skladu s tim promjenama, Ministarstvo financija je Vladi RH predložilo imenovanje novih članova Vijeća.

Novih 18 članova Vijeća imenovano je u lipnju 2012.³⁸ iz redova Ministarstva financija, Ministarstva uprave, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva obrane, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstva zdravlja, DUR-a, Varaždinske županije, Grada Zagreba, Primorsko-goranske županije, Ekonomskog fakulteta u Zagrebu te Hrvatskog instituta internih revizora.

U 2012. Vijeće je održalo dvije sjednice (20. srpnja i 26. studenoga 2012.) na kojima su raspravljene sljedeće teme vezane uz daljnji razvoj sustav unutarnjih financijskih kontrola:

1. Objedinjeno godišnje izvješće o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za 2011.
2. Akcijski plan razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2012.-2013.
3. Financijsko upravljanje u sustavu EU fondova – spremnost za korištenje sredstava iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda
4. Izvješće EK o napretku RH vezano uz Poglavlje 32 i aktivnosti koje se planiraju poduzeti.

Na sjednici Vlade RH održanoj u kolovozu 2012.³⁹ prihvaćeno je Objedinjeno godišnje izvješće o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za 2011. i Akcijski plan razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2012. – 2013., u tekstu koji je Vladi RH nakon što ga je raspravilo Vijeće, dostavilo Ministarstvo financija.

Vijeće je na drugoj sjednici, u studenom 2012. usuglasilo mišljanja oko potrebe da se u Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2014.-2016. ugrade tematski prioriteta EU za razdoblje 2014.- 2020. radi boljeg povezivanja nacionalnih sredstava i sredstava EU odnosno intencija je da se sve ono što se može sufinancirati sredstvima iz fondova EU i financira, odnosno usmjeri na sufinanciranje iz EU fondova. Stoga je kod planiranja državnog proračuna potrebno dati jasnije smjernice proračunskim i izvanproračunskim korisnicima. U

³⁷ Narodne novine br. 150/11, 22/12

³⁸ Rješenje o imenovanju predsjednika, članova i tajnice Vijeća za unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru (KLASA: 080-02/12-01/438, URBROJ: 5030115/1-12-01 od 27. lipnja 2012.)

³⁹ Zaključak Vlade RH od 2. kolovoza 2012. (KLASA: 470-03/12-01/01, URBROJ: 5030120-12-1)

vezi s navedenim, u siječnju 2013. održana je i treća sjednica Vijeća i tom prilikom je usuglašen i nacrt Zaključka koji je predložen Vladi RH za donošenje.⁴⁰

Temeljem Izvješća EK o napretku RH – Poglavlje 32 zaključeno je da RH ispunjava zahtjeve i obveze koje proizlaze iz pristupnih pregovora i u poziciji je implementirati pravnu stečevinu u području financijskog nadzora, ali potrebni su daljnji naponi u dijelu konsolidacije cjelokupnog funkcioniranja sustava unutarnjih financijskih kontrola na državnoj i lokalnoj razini.

Akcijski plan razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2012.-2013. usuglašen je s EK i Općom upravom za proračun te prati daljnje usklađenje sa zahtjevima koji proizlaze iz pristupnih pregovora.

Vijeće je suglasno da zbog završetka Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010.-2012. treba riješiti pitanje donošenja zakonske osnove kojom bi se regulirala obveza uspostave unutarnje revizije u trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu i s tim u vezi potrebno je pokrenuti aktivnosti. S time da do donošenja zakonske osnove srednja i velika trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu nastavljaju s aktivnostima uspostave i jačanja unutarnje revizije na način kako je bilo određeno mjerom 2.4. Antikorupcijskog programa.

Od Vijeća se i nadalje očekuje aktivna uključenost i potpora razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola, što obuhvaća razmatranje otvorenih pitanja vezanih uz pojedine segmente sustava unutarnjih financijskih kontrola, davanje prijedloga za unapređenja u razvoju ovoga sustava i promicanje najboljih praksi. Utvrdi li kroz svoje aktivnosti da postoje određena otvorena pitanja o kojima će trebati odlučivati na razini Vlade RH, Vijeće će o tome izvijestiti Vladu RH s ciljem poduzimanja odgovarajućih radnji.

⁴⁰ Prijedlozi Vijeća usvojeni su Zaključkom Vlade RH od 11. travnja 2013. (Klasa: 022-03/13-07-68, Urbroj: 50301-05/12-13-2)

6. ZAKLJUČAK

Pristupanje EU, pregovarački procesi, usklađivanje sa standardima i praksom EU pokrenuli su brojne reformske procese, a jedno od posebno zahtjevnih područja bio je razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola jer se radi o području u kojem ne postoje direktive i jasna pravila za usklađenje već standardi i dobra praksa zemalja EU, odnosno okviri i smjernice. Stoga za zemlju koja razvija ovaj sustav to predstavlja izuzetno složen i zahtjevan zadatak.

Od 2004. kada se počelo s razvojem sustava unutarnjih financijskih kontrola uvodi se novi način rada i razmišljanja koji ide u smjeru strateškog razmišljanja i definiranja ciljeva, povezivanja ciljeva s proračunskim sredstvima, definiranja pokazatelja uspješnosti postizanja ciljeva i odgovornosti za postignuto.

Razvoj ovog sustava bitno se odredio Strategijom PIFC-a, kojom se naglasak stavio na potrebu integriranja procesa upravljanja i kontrola i njegova stavljanja u potporu razvoja u proračunskom sustavu.

Napori koje je posljednjih godina RH intenzivno poduzimala u području sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru rezultirali su usvajanjem nove podzakonske regulative, stvaranjem organizacijskih i administrativnih kapaciteta te implementiranjem sustava u praksi na razini korisnika proračuna.

U vezi s implementiranjem sustava financijskog upravljanja i kontrola, u 2012. napredak je ostvaren u:

- povezivanju strateškog i proračunskog planiranja na državnoj razini
- utvrđivanju pokazatelja uspješnosti i sustavnijeg praćenja rezultata
- detaljnijem uređivanju ovlasti i odgovornosti za realizaciju ciljeva i za upravljanje proračunskim sredstvima
- utvrđivanju rizika u planskim dokumentima
- izradi internih procedura koje detaljnije uređuju razvoj financijskog upravljanja i kontrola u procesima iz proračunskog ciklusa, uključujući i upute o načinu suradnje i aktivnostima koje se očekuju od proračunskih korisnika druge razine
- uspostavljanju centralizirane evidencije potpisanih ugovora
- informatičkom povezivanju kroz sustav riznice.

U vezi s aktivnostima unutarnje revizije, u 2012., ističemo sljedeće:

- većinu svojih aktivnosti unutarnja revizija usmjerila je na revizije područja koja se procjenjuju kroz Upitnik o fiskalnoj odgovornosti (planiranje i izvršavanje proračuna/financijskog plana, javna nabava, računovodstvo, izvještavanje)
- revizorske preporuke pretežno su se odnosile na izradu internih procedura, jačanje prethodnih i naknadnih kontrola te razvoj sustava evidencija i izvješćivanja.

Iskustva RH i napredak koji je postignut u ovom području predstavnici EK i SIGMA-e često izdvajaju za primjer ostalim zemljama. Isto je potaknulo potrebu da se iskustva koje je RH stekla razvijajući sustav unutarnjih financijskih kontrola prenesu i drugim zemljama u regiji u svrhu prilagodbe nacionalnog sustava s ciljem stjecanja punopravnog članstva u EU. Tako je primjerice, inicirano sklapanje Memoranduma o suglasnosti o tehničkoj suradnji u području unutarnjih financijskih kontrola između Ministarstava financija Crne Gore i Ministarstava financija RH za razdoblje 2013.-2014.

Kako je riječ o složenim procesima koji zahtijevaju, odnosno uvode značajne promjene u načine upravljanja, u praksi se još nailazi na određene poteškoće koje usporavaju punu implementaciju i postizanje učinaka koji se očekuju.

U cilju daljnjeg unaprjeđenja, aktivnosti u narednom razdoblju treba usmjeriti na:

- unapređenje strateškog planiranja i povezivanja s proračunom, uključujući i njegov razvoj na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- izradu godišnjih planova rada koji bi trebali služiti u svrhu daljnje operacionalizacije provedbe strateških ciljeva
- razvoj pravnog okvira koji bi za lokalnu razinu propisao način donošenja etičkog kodeksa, imenovanje povjerenika za etiku i druga s time povezana pitanja
- unapređenje sustava izvješćivanja o rizicima, uključujući linije izvješćivanja o najznačajnijim rizicima s razine korisnika proračuna u njihovoj nadležnosti
- jačanje kontrolnih aktivnosti kroz razvoj prethodnih i naknadnih kontrola u cilju osiguranja fiskalne odgovornosti
- daljnji razvoj sustava riznice u cilju da se osiguraju potrebne informacije o troškovima, prihodima, imovini i obvezama
- racionalnu uspostavu unutarnje revizije na način da unutarnja revizija kod korisnika proračuna prve razine (ministarstva, županije, gradovi) obavlja unutarnju reviziju i za proračunske korisnike u sastavu
- provedbu prihvaćenih, a neprovedenih preporuka unutarnje revizije
- provjeru kvalitete aktivnosti unutarnje revizije i načina na koji se unutarnja revizija koristi i u kojoj mjeri se koristi od strane upravljačke strukture za potrebe procjene adekvatnosti i učinkovitosti uspostavljenih unutarnjih kontrola
- jačanje stručnosti unutarnjih revizora koji obavljaju revizije programa EU
- izobrazbu u dijelu financijskog upravljanja i kontrola.

Daljnji rad na izgradnji transparentnog sustava financijskog upravljanja i kontrola je zadaća Ministarstva financija, Ministarstva uprave, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i svih ostalih korisnika proračuna od kojih se posebno očekuje aktivno sudjelovanje na implementaciji istog u praksi.

KLASA: 043-01/13-01/50
URBROJ: 513-08-03-13-4
Zagreb, 17. srpnja 2013.

7. DODACI

Dodatak br. 1: Pregled rezultata analize financijskog upravljanja i kontrola za 2012.

Tablica br. 1: Rezultati iz područja etike i integriteta

Etika i integritet	2012.			
	DRŽAVNA RAZINA		LOKALNA RAZINA	
	41 korisnik		45 korisnika	
	Broj	%	Broj	%
Upoznatost zaposlenika s Etičkim kodeksom državnih službenika, odnosno s posebnim kodeksom Korisnika proračuna	38	93	41	91
Imenovan Povjerenik za etiku	36	88	18	40
Postoje dodatne interne upute o standardima ponašanja zaposlenika	21	51	24	53
Postoje jasna pravila (interni akti) kojima se definiraju situacije potencijalnih sukoba interesa i način postupanja	16	39	14	31

Tablica br. 2: Rezultati iz područja rukovođenja i stila upravljanja

Rukovođenje i stil upravljanja	2012.			
	DRŽAVNA RAZINA		LOKALNA RAZINA	
	41 korisnik		45 korisnika	
	Broj	%	Broj	%
Održavanje redovitih sastanaka najviše razine rukovodstva (kolegij ministra, župana, gradonačelnika)	40	98	41	91
Na sastancima najviše razine rukovodstva raspravlja se o:				
a) strateškim ciljevima	34	83	32	71
b) realizaciji programa / projekata te postignutim rezultatima	39	95	43	96
c) ključnim rizicima u poslovanju	38	93	36	80
d) realizaciji financijskog plana/proračuna	40	98	43	96
Na sastancima najviše razine rukovodstva sudjeluju i čelnici proračunskih korisnika druge razine (razine glava u sastavu razdjela)*	10	63	28	62

* na državnoj razini ovo pitanje se odnosi samo na 16 ministarstava koja u svom razdjelu imaju proračunske korisnike

Tablica br. 3: Rezultati iz područja planskog pristupa poslovanju

Planski pristup poslovanju (misija, vizija, ciljevi)	2012.			
	DRŽAVNA RAZINA		LOKALNA RAZINA	
	41 korisnik		45 korisnika	
	Broj	%	Broj	%
Utvrđena misija i vizija	40	98	39	87
Utvrđeni strateški ciljevi	38	93	41	91
Utvrđeni programi	36	88	44	98
Utvrđeni ciljevi programa	35	85	42	93
Ciljevi programa povezani sa strateškim ciljevima	33	80	35	78
Usvojeni godišnji planovi rada	30	73	32	71

U godišnjem planu rada definirani su ciljevi koje svaka ustrojstvena jedinica treba realizirati	27	66	33	73
Ciljevi iz godišnjih planova rada povezani i usklađeni sa strateškim ciljevima i ciljevima programa	27	66	30	67
U planskim dokumentima u kojima su navedeni podaci o ciljevima, sadržani i podaci o procijenjenim financijskim sredstvima	34	83	37	82
Utvrđeni pokazatelji uspješnosti kroz koje se prati realizacija utvrđenih ciljeva	38	93	19	42
U izradu strateških dokumenata uključeni i proračunski korisnici druge razine*	15	94	32	71

* na državnoj razini ovo pitanje se odnosi samo na 16 ministarstava koja u svom razdjelu imaju proračunske korisnike

Tablica br. 4: Rezultati iz područja organizacijske strukture, ovlasti i odgovornosti, sustava izvješćivanja

Organizacijska struktura, ovlasti i odgovornosti, sustav izvješćivanja	2012.			
	DRŽAVNA RAZINA		LOKALNA RAZINA	
	41 korisnik		45 korisnika	
	Broj	%	Broj	%
Jasno definirane nadležnosti i odgovornosti ustrojstvenih jedinica u procesu strateškog planiranja	36	88	36	80
Jasno definirane ovlasti i odgovornosti za realizaciju dogovorenih ciljeva programa/projekata/aktivnosti	37	90	39	87
Poslovi koordinacije razvoja financijskog upravljanja i kontrola stavljeni u nadležnost ustrojstvenih jedinica za financije	33	80	42	93
Radna mjesta za financije ustrojena i u drugim ustrojstvenim jedinicama (upravama/upravnim tijelima)	14	34	14	31
Pomoćnici ministara/ pročelnici upravnih tijela imaju službenu ovlast za upravljanje proračunskim sredstvima koja su im potrebna (odobrena) za realizaciju aktivnosti iz njihove nadležnosti	22	54	36	80
Najviša razina rukovodstva uspostavila je linije izvještavanja o realizaciji postavljenih ciljeva i povezano s time o realizaciji financijskog plana/proračuna	36	88	39	87
Ustrojstvene jedinice izrađuju izvješća o realizaciji ciljeva, programa, projekata	34	83	43	96
Ustrojstvene jedinice izrađuju izvješća o realizaciji financijskog plana (utrošena proračunska sredstva za realizaciju programa, projekata, aktivnosti, ostvareni prihodi, ugovorene obveze i sl.)	23	56	41	91
Međusobna suradnja između prve i druge razine korisnika proračuna, uređena je kroz interne akte*	10	63	31	69

* na državnoj razini ovo pitanje se odnosi samo na 16 ministarstava koja u svom razdjelu imaju proračunske korisnike

Tablica br. 5: Rezultati iz područja razvoja ljudskih potencijala

Razvoj ljudskih potencijala (planiranje rada, praćenje uspješnosti postizanja rezultata)	2012.			
	DRŽAVNA RAZINA		LOKALNA RAZINA	
	41 korisnik		45 korisnika	
	Broj	%	Broj	%
Postoje planovi izobrazbe za zaposlenike vezani uz obavljanje poslova iz njihovog djelokruga rada	31	76	21	47
Vodi se očevidnik izobrazbe po pojedinom zaposleniku	31	76	25	56
Zaposlenici se upućuju na izobrazbu vezanu za financijsko upravljanje i kontrole (uključujući i izobrazbu iz područja strateškog planiranja, pripreme i izrade financijskog plana, upravljanja rizicima, nabave i ugovaranja, računovodstvenih sustava, nepravilnosti i prijevare i sl.)	32	78	42	93
U godišnjim planovima rada po ustrojstvenim jedinicama zadaci/aktivnosti dodjeljuju se po pojedinom zaposleniku	15	37	13	29

Tablica br. 6: Rezultati iz područja upravljanja rizicima

UPRAVLJANJE RIZICIMA	2012.			
	DRŽAVNA RAZINA		LOKALNA RAZINA	
	41 korisnik		45 korisnika	
	Broj	%	Broj	%
Utvrđuju se rizici koji mogu utjecati na realizaciju:				
a) strateških ciljeva	32	78	19	42
b) ciljeva programa / projekata / aktivnosti	29	71	22	49
c) ciljeva sadržanih u godišnjim planovima rada	21	51	18	40
Rizici se navode:				
a) u planskim dokumentima strateškim dokumentima/planu razvojnih programa/godišnjim planovima rada)	27	66	13	29
b) u registrima rizika uspostavljenim sukladno Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima kod korisnika proračuna	22	54	18	40
Procjenjuje se vjerojatnost i učinak rizika	26	63	17	38
Uspostavljen sustav izvješćivanja o najznačajnijim rizicima	18	44	13	29
Imenovana osoba odgovorna za koordinaciju uspostave procesa upravljanja rizicima	25	61	34	76
Imenovani koordinatori za rizike po ustrojstvenim jedinicama	20	49	26	58
Proračunski korisnici u sastavu izvješćuju o najznačajnijim rizicima*	7	44	6	13

* na državnoj razini ovo pitanje se odnosi samo na 16 ministarstava koja u svom razdjelu imaju proračunske korisnike

Tablica br. 7: Rezultati iz područja kontrolnih aktivnosti

III. KONTROLNE AKTIVNOSTI	2012.			
	DRŽAVNA RAZINA		LOKALNA RAZINA	
	41 korisnik		45 korisnika	
	Broj	%	Broj	%
Postoje pisane interne procedure (pravilnici, naputci, upute, smjernice) koje detaljnije uređuju sljedeće procese:				
a) izrade i realizacije strateškog plana	19	46	13	29
b) izrade i realizacije financijskog plana	29	71	33	73
c) evidencije poslovnih događaja i transakcija	30	73	40	89
d) nabave i ugovaranja	29	71	38	84
e) upravljanja imovinom (materijalnom i nematerijalnom)	20	49	27	60
f) naplate vlastitih prihoda	15	37	31	69
g) povrata neopravdano utrošenih ili pogrešno isplaćenih proračunskih sredstava	16	39	23	51
Interne procedure se ažuriraju	30	73	38	84
Osigurana primjena načela razdvajanja dužnosti sukladno Zakonu o proračunu (ista osoba ne obavlja poslove planiranja, nabave i ugovaranja, računovodstvene evidencije, plaćanja i kontrole)	37	90	45	100
Provode se naknadne kontrole namjenske potrošnje isplaćenih proračunskih sredstava	30	73	39	87
Postupak provođenja naknadnih kontrola uređen kroz pisane procedure	15	37	20	44
Postupak provođenja naknadnih kontrola namjenske potrošnje isplaćenih proračunskih sredstava:				
a) dio je redovitog poslovanja	24	59	36	80
b) ad hoc zadaća u slučajevima kada nastaje potreba za naknadnim kontrolama	25	61	32	71
Interne procedure sadrže i upute o načinu suradnje i aktivnostima koje se očekuju od proračunskih korisnika druge razine*	9	56	21	47
Proračunski korisnici prve razine imaju saznanja u kojoj mjeri druga razina korisnika proračuna ima uređene kontrolne aktivnosti (u procesima izrade i realizacije financijskih planova, nabave i ugovaranja, upravljanja imovinom i sl).*	11	69	29	64

* na državnoj razini ovo pitanje se odnosi samo na 16 ministarstava koja u svom razdjelu imaju proračunske korisnike

Tablica br. 8: Rezultati iz područja informacija i komunikacija

IV. INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	2012.			
	DRŽAVNA RAZINA		LOKALNA RAZINA	
	41 korisnik		45 korisnika	
	Broj	%	Broj	%
Definirane su odgovarajuće linije izvještavanja o realizaciji strateških ciljeva	28	68	16	36
Uspostavljen je sustav izvješćivanja o realizaciji programa/ projekata	37	90	42	93
Uspostavljen je redovan sustav praćenja i analiziranja izvršavanja financijskog plana/proračuna	39	95	45	100
Ustrojstvene jedinice sudjeluju u pripremi financijskog plana	38	93	45	100
Ustrojstvene jedinice dobivaju informacije o odobrenim proračunskim sredstvima za	39	95	45	100

realizaciju programa/projekata/ aktivnosti za koje su nadležne				
Za potrebe praćenja realizacije finansijskog plana/proračuna detaljnije je razrađena ekonomska klasifikacija od one propisane Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu	37	90	43	96
Računovodstveni sustavi omogućuju praćenje troškova/prihoda po:				
a) programima	35	85	40	89
b) projektima	36	88	44	98
c) aktivnostima	40	98	45	100
d) ustrojstvenim jedinicama	28	68	45	100
Postoji centralizirana evidencija svih potpisanih ugovora i ugovorenih obveza i podržana je informatičkim sustavom	33	80	40	89
Uz propisane finansijske izvještaje sastavljaju se i dodatna interna izvješća za potrebe finansijskog upravljanja (npr. izvješća o nepodmirenim obvezama po programima/projektima/ ustrojstvenim jedinicama, izvješća o ugovorenim, a još nefakturiranim obvezama, izvješća o ostvarenim rezultatima programa/projekata i sl.)	35	85	36	80
Poslovni sustavi (financije, nabava i ugovaranje, materijalne evidencije, kadrovi i sl.) u dovoljnoj mjeri su podržani informatičkom tehnologijom (IT sustavom)	34	83	35	78
IT sustavi koji podržavaju određene procese međusobno su integrirani	25	61	30	67
Ključni poslovni procesi koji se provode unutar ustrojstvenih jedinica su dokumentirani, jasno su definirani postupci, zadaće pojedinih sudionika, ovlasti i odgovornosti (npr. postoje interne upute, smjernice, pravilnici, naputci, izrađene mape/knjige poslovnih procesa i sl.)	35	85	34	76
Proračunski korisnici druge razine izrađuju još neka izvješća uz propisana finansijska izvješća prema proračunskom korisniku prve razine*	11	69	36	80
Ostvarena je informatička povezanost s drugom razinom korisnika proračuna (npr. kroz sustav riznice)*	14	88	25	56

* na državnoj razini ovo pitanje se odnosi samo na 16 ministarstava koja u svom razdjelu imaju proračunske korisnike

Tablica br. 9: Rezultati iz područja praćenja i procjene sustava

V. PRAĆENJE I PROCJENA SUSTAVA	2012.			
	DRŽAVNA RAZINA		LOKALNA RAZINA	
	41 korisnik		45 korisnika	
	Broj	%	Broj	%
Najviša razina rukovoditelja uspostavila je izvještajni sustav koji im omogućava dobivanje izvješća o funkcioniranju sustava finansijskog upravljanja i kontrola za koji su odgovorni	22	54	26	58
Uspostavljene su procedure koje osiguravaju da se interni akti (pravilnici, naputci, smjernice, upute i sl.) provode u praksi i da se ažuriraju	23	56	21	47

Prate se provedbe preporuka vanjskih revizora	33	80	43	96
Provode se preporuke unutarnje revizije sukladno planovima provedbe preporuka (planovima djelovanja)*	30	88	42	93
Postoje odgovarajući izvještajni sustavi uspostavljeni od strane prve razine korisnika proračuna koji osiguravaju praćenje funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola za drugu razinu korisnika proračuna**	7	44	22	49

* na državnoj razini ovo pitanje se odnosi na 34 korisnika koji imaju ustrojenu unutarnju reviziju

** na državnoj razini ovo pitanje se odnosi samo na 16 ministarstava koja u svom razdjelu imaju proračunske korisnike

Tablica br. 10: Rezultati analize financijskog upravljanja i kontrola u 2012., po korisnicima proračuna državne i lokalne razine

KOMPONENTA	DRŽAVNA RAZINA uk. 41 korisnik		ŽUPANIJE I GRAD ZAGREB uk. 21 korisnik		LOKALNA RAZINA uk. 45 korisnika		UKUPNO uk. 45 korisnika		
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
KONTROLNO OKRUŽENJE									
Etika i integritet									
Upoznatost zaposlenika s Etičkim kodeksom državnih službenika, odnosno s posebnim kodeksom Korisnika proračuna	38	93	21	100	20	83	41	91	
Imenovan Povjerenik za etiku	36	88	12	57	6	25	18	40	
Postoje dodatne interne upute o standardima ponašanja zaposlenika	21	51	13	62	11	46	24	53	
Postoje jasna pravila (interni akti) kojima se definiraju situacije potencijalnih sukoba interesa i način postupanja	16	39	11	52	3	13	14	31	
Rukovođenje i stil upravljanja									
Održavanje redovitih sastanaka najviše razine rukovodstva (kolegij ministra, župana, gradonačelnika)	40	98	19	90	22	92	41	91	
Na sastancima najviše razine rukovodstva raspravlja se o:									
a) strateškim ciljevima	34	83	15	71	17	71	32	71	
b) realizaciji programa/projekata te postignutim rezultatima	39	95	20	95	23	96	43	96	
c) ključnim rizicima u poslovanju	38	93	18	86	18	75	36	80	
d) realizaciji financijskog plana/proračuna	40	98	20	95	23	96	43	96	
Na sastancima najviše razine rukovodstva sudjeluju i članici proračunskih korisnika druge razine (razine glava u sastavu razdjela)	10	63	14	67	14	58	28	62	
Planski pristup poslovanju (misija, vizija, ciljevi)									
Utvrđena misija i vizija	40	98	20	95	19	79	39	87	
Utvrđeni strateški ciljevi	38	93	21	100	20	83	41	91	
Utvrđeni programi	36	88	21	100	23	96	44	98	
Utvrđeni ciljevi programa	35	85	21	100	21	88	42	93	
Ciljevi programa povezani sa strateškim ciljevima	33	80	19	90	16	67	35	78	
Usvojeni godišnji planovi rada	30	73	18	86	14	58	32	71	
U godišnjem planu rada definirani su ciljevi koje svaka ustrojstvena jedinica treba realizirati	27	66	19	90	14	58	33	73	
Ciljevi iz godišnjih planova rada povezani i usklađeni sa strateškim ciljevima i ciljevima programa	27	66	18	86	12	50	30	67	

KOMPONENTA	DRŽAVNA RAZINA uk. 41 korisnik		ŽUPANIJE I GRAD ZAGREB uk. 21 korisnik		LOKALNA RAZINA uk. 45 korisnika		UKUPNO uk. 45 korisnika		
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
	uk. 41 korisnik	%	uk. 21 korisnik	%	uk. 24 korisnika	%	uk. 45 korisnika	%	
U planskim dokumentima u kojima su navedeni podaci o ciljevima, sadržani i podaci o procijenjenim finansijskim sredstvima	34	83	19	90	18	75	37	82	
Utvrđeni pokazatelji uspješnosti kroz koje se prati realizacija utvrđenih ciljeva	38	93	12	57	7	29	19	42	
U Izradu strateških dokumenata uključeni i proračunski korisnici druge razine	15	94	18	86	14	58	32	71	
Organizacijska struktura, ovlasti i odgovornosti, sustav izvješćivanja									
Jasno definirane nadležnosti i odgovornosti ustrojstvenih jedinica u procesu strateškog planiranja	36	88	19	90	17	71	36	80	
Jasno definirane ovlasti i odgovornosti za realizaciju dogovorenih ciljeva programa/projekata/aktivnosti	37	90	19	90	20	83	39	87	
Poslovi koordinacije razvoja finansijskog upravljanja i kontrola stavljani u nadležnost ustrojstvenih jedinica za financije	33	80	20	95	22	92	42	93	
Radna mjesta za financije ustrojena i u drugim ustrojstvenim jedinicama (upravama/upravnim tijelima)	14	34	8	38	6	25	14	31	
Ravnatelj ili uprava/pročelnici upravnih tijela imaju službenu ovlast za upravljanje proračunskim sredstvima koja su im potrebna (odobrena) za realizaciju aktivnosti iz njihove nadležnosti	22	54	18	86	18	75	36	80	
Najviša razina rukovodstva uspostavila je linije izvješćivanja o realizaciji postavljenih ciljeva i povezano s time o realizaciji finansijskog plana/proračuna	36	88	20	95	19	79	39	87	
Ustrojstvene jedinice izrađuju izvješća o realizaciji ciljeva, programa, projekata	34	83	21	100	22	92	43	96	
Ustrojstvene jedinice izrađuju izvješća o realizaciji finansijskog plana (utrošena proračunska sredstva za realizaciju programa, projekata, aktivnosti, ostvareni prihodi, ugovorene obveze i sl.)	23	56	18	86	23	96	41	91	
Međusobna suradnja između prve i druge razine korisnika proračuna, uređena je kroz interne akte	10	63	18	86	13	54	31	69	
Razvoj ljudskih potencijala (planiranje rada i praćenje uspješnosti postizanja rezultata)									
Postoje planovi izobrazbe za zaposlenike vezani uz obavljanje poslova iz njihovog djelokruga rada	31	76	14	67	7	29	21	47	
Vodi se očevidnik izobrazbe po pojedinom zaposleniku	31	76	15	71	10	42	25	56	
Zaposlenici se upućuju na izobrazbu vezanu za finansijsko upravljanje i kontrole (uključujući i izobrazbu iz područja strateškog planiranja, pripreme i izrade finansijskog plana, upravljanja rizicima, nabave i	32	78	20	95	22	92	42	93	

KOMPONENTA	DRŽAVNA RAZINA uk. 41 korisnik		ŽUPANIJE I GRAD ZAGREB uk. 21 korisnik		LOKALNA RAZINA uk. 45 korisnika		UKUPNO uk. 45 korisnika	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
ugovaranja, računovodstvenih sustava, nepravilnosti i prijevare i sl.)								
U godišnjim planovima rada po ustrojstvenim jedinicama zadaci/aktivnosti dodjeljuju se po pojedinoj zaposleniku	15	37	10	48	3	13	13	29
II. UPRAVLJANJE RIZICIMA								
Utvrdjuju se rizici koji mogu utjecati na realizaciju:								
a) strateških ciljeva	32	78	11	52	8	33	19	42
b) ciljeva programa/projekata/aktivnosti	29	71	13	62	9	38	22	49
c) ciljeva sadržanih u godišnjim planovima rada	21	51	11	52	7	29	18	40
Rizici se navode:								
a) u planskim dokumentima strateškim dokumentima/planu razvojnih programa/godišnjim planovima rada)	27	66	9	43	4	17	13	29
b) u registrima rizika uspostavljenim sukladno Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima kod korisnika proračuna	22	54	13	62	5	21	18	40
Procjenjuje se vjerojatnost i učinak rizika	26	63	12	57	5	21	17	38
Uspostavljen sustav izvješćivanja o najznačajnijim rizicima	18	44	10	48	3	13	13	29
Imenovana osoba odgovorna za koordinaciju uspostave procesa upravljanja rizicima	25	61	16	76	18	75	34	76
Imenovani koordinatori za rizike po ustrojstvenim jedinicama	20	49	16	76	10	42	26	58
Proračunski korisnici u sastavu izvješćuju o najznačajnijim rizicima	7	44	4	19	2	8	6	13
III. KONTROLNE AKTIVNOSTI								
Postoje pisane interne procedure (pravilnici, naputci, upute, smjernice) koje detaljnije uređuju sljedeće procese:								
a) izrade i realizacije strateškog plana	19	46	6	29	7	29	13	29
b) izrade i realizacije financijskog plana	29	71	19	90	14	58	33	73
c) evidencije poslovnih događaja i transakcija	30	73	19	90	21	88	40	89
d) nabave i ugovaranja	29	71	19	90	19	79	38	84
e) upravljanja imovinom (materijalnom i nematerijalnom)	20	49	15	71	12	50	27	60
f) naplate vlastitih prihoda	15	37	17	81	14	58	31	69
g) povrata neopravdanog utrošenih ili pogrešno isplaćenih proračunskih sredstava	16	39	15	71	8	33	23	51
Interne procedure se ažuriraju	30	73	19	90	19	79	38	84

KOMPONENTA	DRŽAVNA RAZINA uk. 41 korisnik		ŽUPANIJE I GRAD ZAGREB uk. 21 korisnik		LOKALNA RAZINA uk. 45 korisnika		UKUPNO uk. 45 korisnika		
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
Osigurana primjena načela razdvajanja dužnosti sukladno Zakonu o proračunu (ista osoba ne obavlja poslove planiranja, nabave i ugovaranja, računovodstvene evidencije, plaćanja i kontrole)	37	90	21	100	24	100	45	100	
Provede se naknadne kontrole namjenske potrošnje isplaćenih proračunskih sredstava	30	73	19	90	20	83	39	87	
Postupak provođenja naknadnih kontrola uređen kroz pisane procedure isplaćenih proračunskih sredstava:	15	37	11	52	9	38	20	44	
Postupak provođenja naknadnih kontrola namjenske potrošnje isplaćenih proračunskih sredstava:									
a) dio je redovitog postovanja	24	59	17	81	19	79	36	80	
b) ad hoc zadaca u slučajevima kada nastaje potreba za naknadnim kontrolama	25	61	13	62	19	79	32	71	
Interne procedure sadrže i upute o načinu suradnje i aktivnostima koje se očekuju od proračunskih korisnika druge razine	9	56	12	57	9	38	21	47	
Proračunski korisnici prve razine imaju saznanja u kojoj mjeri druga razina korisnika proračuna ima uređene kontrolne aktivnosti (u procesima izrade i realizacije finansijskih planova, nabave i ugovaranja, upravljanja imovinom i sl).	11	69	13	62	16	67	29	64	
IV. INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE									
Definirane su odgovarajuće linije izvještavanja o realizaciji strateških ciljeva	28	68	12	57	4	17	16	36	
Uspostavljen je sustav izvješćivanja o realizaciji programa/projekata	37	90	21	100	21	88	42	93	
Uspostavljen je redovan sustav praćenja i analiziranja izvršavanja finansijskog plana/proračuna	39	95	21	100	24	100	45	100	
Ustrojstvene jedinice sudjeluju u pripremi finansijskog plana	38	93	21	100	24	100	45	100	
Ustrojstvene jedinice dobivaju informacije o odobrenim proračunskim sredstvima za realizaciju programa/projekata/aktivnosti za koje su nadležne	39	95	21	100	24	100	45	100	
Za potrebe praćenja realizacije finansijskog plana/proračuna detaljnije je razrađena ekonomska klasifikacija od one propisane Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu	37	90	20	95	23	96	43	96	
Računovodstveni sustavi omogućuju praćenje troškova/prihoda po:									
a) programima	35	85	17	81	23	96	40	89	
b) projektima	36	88	21	100	23	96	44	98	
c) aktivnostima	40	98	21	100	24	100	45	100	

KOMPONENTA	DRŽAVNA RAZINA uk. 41 korisnik		ŽUPANIJE I GRAD ZAGREB uk. 21 korisnik		LOKALNA RAZINA uk. 45 korisnika		UKUPNO uk. 45 korisnika		
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
d) ustrojstvenim jedinicama	28	68	21	100	24	100	45	100	
Postoji centralizirana evidencija svih popisanih ugovora i ugovorenih obveza i podržana je informatičkim sustavom	33	80	19	90	21	88	40	89	
Uz propisane financijske izvještaje sastavljaju se i dodatna interna izvješća za potrebe financijskog upravljanja (npr. izvješća o nepodmirenim obvezama po programima/projektima/ ustrojstvenim jedinicama, izvješća o ugovorenim, a još nefakturiranim obvezama, izvješća o ostvarenim rezultatima programa/projekata i sl.)	35	85	18	86	18	75	36	80	
Poslovni sustavi (financije, nabava i ugovaranje, materijalne evidencije, kadrovi i sl.) u dovoljnoj mjeri su podržani informatičkom tehnologijom (IT sustavom)	34	83	15	71	20	83	35	78	
IT sustavi koji podržavaju određene procese međusobno su integrirani	25	61	14	67	16	67	30	67	
Ključni poslovni procesi koji se provode unutar ustrojstvenih jedinica su dokumentirani, jasno su definirani postupci, zadaci pojedinih sudionika, ovlašti i odgovornosti (npr. postoje interne upute, smjernice, pravilnici, naputci, izrađene mape/knjige poslovnih procesa i sl.)	35	85	18	86	16	67	34	76	
Proračunski korisnici druge razine izrađuju još neka izvješća uz propisana financijska izvješća prema proračunskom korisniku prve razine	11	69	17	81	19	79	36	80	
Ostvarena je informatička povezanost s drugom razinom korisnika proračuna (npr. kroz sustav iznize i sl.)	14	88	11	52	14	58	25	56	
VI. PRAĆENJE I PROCJENA SUSTAVA									
Najviša razina rukovoditelja uspostavila je izvještajni sustav koji im omogućava dobivanje izvješća o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola za koji su odgovorni	22	54	13	62	13	54	26	58	
Uspostavljene su procedure koje osiguravaju da se interni akti (pravilnici, naputci, smjernice, upute i sl.) provode u praksi i da se ažuriraju	23	56	12	57	9	38	21	47	
Prate se provedbe preporuka vanjskih revizora	33	80	20	95	23	96	43	96	
Provode se preporuke unutarnje revizije sukladno planovima provedbe preporuka (planovima djelovanja)	30	88	20	95	22	92	42	93	
Postoje odgovarajući izvještajni sustavi uspostavljeni od strane prve razine korisnika proračuna koji osiguravaju praćenje funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola za drugu razinu korisnika proračuna	7	44	9	43	13	54	22	49	

Dodatak br. 2: Pregled rezultata analize unutarnje revizije za 2012.

Tablica br. 1: Pregled broja korisnika proračuna koji su normativno uspostavili unutarnju reviziju

	Korisnici proračuna		
	Državna razina	Lokalna razina	Ukupno
	Broj obveznika ustroja unutarnje revizije		
	148	148	296
Godina	Broj korisnika koji su uspostavili unutarnju reviziju		
2005.	21	1	22
2006.	31	7	38
2007.	32	40	72
2008.	42	43	85
2009.	54	56	110
2010.	72	59	131
2011.	79	73	152
2012.	100	74	174
%	68	50	59

Tablica br. 2: Pregled institucija koje su u 2012. unutarnju reviziju uspostavile temeljem sporazuma

Korisnici proračuna koji su unutarnju reviziju uspostavili sporazumom	Korisnici proračuna s kojima je zaključen sporazum (davatelji usluga UR)
Agencija za zaštitu osobnih podataka	Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju
Akademija primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci	Sveučilište u Rijeci
Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske	Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju
Državni ured za središnju javnu nabavu	Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju
Državni ured za trgovinsku politiku	Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju
Državni ured za upravljanje državnom imovinom	Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju
Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost	Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju
Državni zavod za zaštitu prirode	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
Ekonomski fakultet u Rijeci	Sveučilište u Rijeci
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji	Sveučilište u Rijeci
Filozofski fakultet u Rijeci	Sveučilište u Rijeci
Građevinski fakultet u Rijeci	Sveučilište u Rijeci
Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM)	Ministarstvo gospodarstva
Hrvatska bez mina-zaklada za humanitarno razminiranje Republike Hrvatske	Hrvatski centar za razminiranje
Hrvatski centar za razminiranje-Centar za testiranje, razvoj i obuku d.o.o.	Hrvatski centar za razminiranje
Hrvatski veterinarski institut	Ministarstvo poljoprivrede
Medicinski fakultet u Rijeci	Sveučilište u Rijeci
Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva	Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju
Općina Jakšić	Požeško-slavonska županija
Općina Kaptol	Požeško-slavonska županija
Pomorski fakultet u Rijeci	Sveučilište u Rijeci
Pravni fakultet u Rijeci	Sveučilište u Rijeci
Pravosudna akademija	Ministarstvo pravosuđa

Pučki pravobranitelj	Ministarstvo financija
Studentski centar Rijeka	Sveučilište u Rijeci
Sveučilišna knjižnica Rijeka	Sveučilište u Rijeci
Tehnički fakultet u Rijeci	Sveučilište u Rijeci
Tehnološko-inovacijski centar Rijeka	Sveučilište u Rijeci
Trgovački sud u Zagrebu	Ministarstvo pravosuđa
Učiteljski fakultet u Rijeci	Sveučilište u Rijeci
Vrhovni sud Republike Hrvatske	Ministarstvo pravosuđa
Znanstveno-tehnološki park Sveučilišta u Rijeci	Sveučilište u Rijeci

Tablica br. 3: Pregled podataka o normativnom uređenju unutarnje revizije i unutarnjim revizorima za 2012. na državnoj razini

Rb.	Naziv institucije	Nadim uspostave unutarnje revizije				Br. sistematiziranih mjesta unutarnjih revizora	Br. potpunih radnih mjesta unutarnjih revizora	Br. stručno ovlaštenih unutarnjih revizora
		Ostvarenjem zavisne jedinica	Imenovanjem unutarnjeg revizora	Ostvarenjem zajedničke jedinice	Sporazumom			
1	Agencija za mobilnost i programe Europske unije	1				2	1	1
2	Agencija za odgoj i obrazovanje		1			1	1	0
3	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	1				13	10	5
4	Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske	1				3	1	1
5	Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	1				3	1	1
6	Agencija za zaštitu osobnih podataka				1	0	0	0
7	Akademija primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci				1	0	0	0
8	Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama				1	0	0	0
9	Državna geodetska uprava	1				2	2	2
10	Državna uprava za zaštitu i spašavanje	1				2	2	2
11	Državni hidrometeorološki zavod		1			1	0	0
12	Državni inspektorat	1				3	3	1
13	Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske				1	0	0	0
14	Državni ured za središnju javnu nabavu				1	0	0	0
15	Državni ured za trgovinsku politiku				1	0	0	0
16	Državni ured za upravljanje državnom imovinom				1	0	0	0

17	Državni zavod za mjeriteljstvo	1				2	1	1
18	Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost				1	0	0	0
19	Državni zavod za statistiku	1				8	2	2
20	Državni zavod za zaštitu prirode				1	0	0	0
21	Ekonomski fakultet u Zagrebu		1			1	1	1
22	Ekonomski fakultet u Rijeci				1	0	0	0
23	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji				1	0	0	0
24	Filozofski fakultet u Rijeci				1	0	0	0
25	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	1				5	3	2
26	Građevinski fakultet u Rijeci				1	0	0	0
27	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije (HAMAG)	1				2	2	0
28	Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM)				1	0	0	0
29	Hrvatska bez mina – Zaklada za humanitarno razminiranje Hrvatske				1	0	0	0
30	Hrvatske ceste d.o.o.	1				3	2	2
31	Hrvatske vode	1				3	3	1
32	Hrvatski centar za razminiranje (HCR)		1			1	1	1
33	Hrvatski centar za razminiranje-Centar za testiranje razvoj i obuku d.o.o.				1	0	0	0
34	Hrvatski hidrografski institut		1			1	1	0
35	Hrvatski restauratorski zavod	1				4	1	1
36	Hrvatski veterinarski institut				1	0	0	0
37	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	1				1	1	0
38	Hrvatski zavod za mirovinsko	1				7	5	5

	osiguranje							
39	Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu	1				1	0	0
40	Hrvatski zavod za zapošljavanje	1				3	3	3
41	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	1				6	4	3
42	Institucije koje temeljem čl. 15. i 31. Zakona nisu obveznici dostave obrasca GI-UR	1	3		2	7	5	4
43	Institut Ruđer Bošković		1			1	0	0
44	Javna ustanova Nacionalni park Krka	1				3	0	0
45	Klinička bolnica Dubrava Zagreb		1			1	1	0
46	Klinička bolnica Merkur Zagreb		1			1	1	0
47	Klinički bolnički centar Rijeka	1				3	3	1
48	Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice		1			2	1	1
49	Klinički bolnički centar Split		1			1	1	1
50	Klinički bolnički centar Zagreb	1				2	1	0
51	Medicinski fakultet u Rijeci				1	0	0	0
52	Ministarstvo branitelja	1				3	2	2
53	Ministarstvo financija	1				14	12	11
54	Ministarstvo gospodarstva	1				5	5	4
55	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	1				3	3	3
56	Ministarstvo kulture	1				4	2	2
57	Ministarstvo obrane	1				6	6	6
58	Ministarstvo poduzetništva i obrta	1				2	2	1
59	Ministarstvo poljoprivrede	1				16	10	7
60	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	1				8	6	5
61	Ministarstvo pravosuđa	1				4	3	2
62	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava	1				3	2	1
63	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova	1				8	4	4

	EU							
64	Ministarstvo socijalne politike i mladih	1				3	2	0
65	Ministarstvo turizma	1				3	1	1
66	Ministarstvo unutarnjih poslova	1				7	6	4
67	Ministarstvo uprave	1				3	2	1
68	Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	1				3	2	2
69	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	1				3	3	2
70	Ministarstvo zdravlja	1				6	4	2
71	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	1				8	3	3
72	Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva				1	0	0	0
73	Poljoprivredna savjetodavna služba	1				2	2	0
74	Pomorski fakultet u Rijeci				1	0	0	0
75	Pravni fakultet u Rijeci				1	0	0	0
76	Pravosudna akademija				1			
77	Pučki pravobranitelj				1	0	0	0
78	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU)	1				3	3	3
79	Središnji registar osiguranika (REGOS)		1			1	1	1
80	Studentski centar Rijeka				1	0	0	0
81	Sveučilišna knjižnica Rijeka				1	0	0	0
82	Sveučilišni računski centar (SRCE)		1			1	1	0
83	Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku	1				2	1	0
84	Sveučilište u Rijeci	1				8	1	1
85	Sveučilište u Splitu	1				1	1	0
86	Sveučilište u Zagrebu	1				0	2	1
87	Sveučilište u Zadru	1				2	1	0

88	Tehnički fakultet u Rijeci				1	0	0	0
89	Tehnološko-inovacijski centar Rijeka				1	0	0	0
90	Učiteljski fakultet u Rijeci				1	0	0	0
91	Učiteljski fakultet u Zagrebu		1			1	1	1
92	Ured državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji		1			1	1	1
93	Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju			1		11	9	9
94	Zdravstveno veleučilište		1			1	1	1
95	Znanstveno-tehnološki park Sveučilišta u Rijeci				1	0	0	0
UKUPNO		50	18	1	31	245	169	123

Tablica br. 4: Pregled podataka o normativnom uređenju unutarnje revizije i unutarnjim revizorima za 2012. na lokalnoj razini

Rb	Naziv institucije	Način uspostave unutarnje revizije				Br. sistematičnih radnih mjesta unutarnjih revizora	Br. potpunih radnih mjesta unutarnjih revizora	Br. stručno ovlaštenih unutarnjih revizora
		Osnivanjem neovisne jedinice	Imenovanjem unutarnjeg revizora	Osnivanjem zajedničke jedinice	Spolazumom			
1	Bjelovarsko-bilogorska županija	1				1	1	0
2	Brodsko-posavska županija	1				2	1	1
3	Dubrovačko-neretvanska županija	1				2	1	1
4	Grad Bjelovar	1				2	1	1
5	Grad Crikvenica		1			1	1	1
6	Grad Čakovec	1				1	1	1
7	Grad Dubrovnik	1				2	2	2
8	Grad Gospić	1				2	1	1
9	Grad Karlovac		1			1	1	1
10	Grad Kaštela	1				2	1	1
11	Grad Koprivnica	1				2	0	0
12	Grad Krapina		1			1	1	1
13	Grad Labin		1			1	1	1
14	Grad Opatija	1				3	1	1
15	Grad Osijek	1				2	2	2
16	Grad Pazin	1				3	1	1
17	Grad Poreč-Parenzo	1				1	1	1
18	Grad Požega	1				1	1	1
19	Grad Pula	1				1	1	0
20	Grad Rijeka	1				4	3	3
21	Grad Rovinj-Rovigno	1				1	1	1
22	Grad Samobor	1				2	1	0
23	Grad Sisak	1				2	2	2
24	Grad Slavonski Brod	1				1	1	1
25	Grad Split	1				4	3	3
26	Grad Šibenik	1				3	1	1
27	Grad Trogir		1			1	1	1
28	Grad Umag		1			1	1	1
29	Grad Varaždin	1				3	1	1
30	Grad Velika Gorica	1				2	1	1
31	Grad Vinkovci	1				1	1	1
32	Grad Virovitica	1				2	1	1
33	Grad Vukovar	1				3	2	2
34	Grad Zadar	1				2	2	2
35	Grad Zagreb	1				15	8	8
36	Grad Zaprješić	1				2	1	1
37	Istarska županija	1				3	0	0

38	Karlovačka županija	1				2	1	1
39	Koprivničko-križevačka županija		1			1	1	1
40	Krapinsko-zagorska županija	1				1	0	1
41	Ličko-senjska županija		1			1	1	1
42	Međimurska županija	1				2	1	1
43	Opća bolnica Bjelovar	1				2	1	1
44	Opća bolnica Dr. Ivo Pedišić Sisak		1			1	1	0
45	Opća bolnica Karlovac		1			1	1	0
46	Opća bolnica Pula	1				2	1	1
47	Opća bolnica Virovitica	1				1	1	1
48	Opća bolnica Zadar	1				2	1	1
49	Opća županijska bolnica Pakrac		1			1	0	0
50	Opća županijska bolnica Našice	1				3	1	1
51	Opća županijska bolnica Požega	1				1	1	1
52	Opća županijska bolnica Vinkovci		1			1	1	1
53	Općina Jakšić				1	0	0	0
54	Općina Kaptol				1	0	0	0
55	Osječko-baranjska županija	1				2	2	2
56	Požeško-slavonska županija	1				3	1	1
57	Primorsko-goranska županija	1				4	2	2
58	Psijhijatrijska bolnica Rab	1				1	0	0
59	Sisačko-moslavačka županija	1				2	1	1
60	Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske toplice		1			1	1	0
61	Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske toplice	1				2	1	1

62	Splitsko-dalmatinska županija	1				3	2	2
63	Šibensko-kninska županija	1				2	1	1
64	Varaždinska županija	1				2	1	0
65	Virovitičko-podravska županija	1				2	1	1
66	Vukovarsko-srijemska županija		1			1	1	0
67	Zadarska županija	1				3	1	1
68	Zagrebačka županija	1				2	1	1
69	Zagrebački športski savez	1				2	2	2
70	Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije	1				1	1	1
71	Zavod za javno zdravstvo Andrija Štampar	1				1	0	0
72	Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije	1				1	0	0
73	Županijska bolnica Čakovec	1				1	1	
74	Županijska uprava za ceste Virovitičko-podravske županije		1			1	1	1
UKUPNO		57	15	0	2	142	85	77

Tablica br. 5: Pregled podataka o dostavljenim poveljama unutarnjih revizora, strateškim i godišnjim planovima unutarnje revizije na državnoj razini

Rb	Naziv Institucije	Povelja unutarnjih revizora	Strateški plan unutarnje revizije za razdoblje 2013.-2015.	Godišnji plan unutarnje revizije za 2013.
1	Agencija za mobilnost i programe Europske unije	1	1	1
2	Agencija za odgoj i obrazovanje	1	0	1
3	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	1	1	1
4	Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske	1	1	1
5	Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	1	1	1
6	Agencija za zaštitu osobnih podataka	1	1	1
7	Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama	1	0	0
8	Državna geodetska uprava	1	1	1
9	Državna uprava za zaštitu i spašavanje	1	1	1
10	Državni hidrometeorološki zavod	0	0	0
11	Državni inspektorat	1	1	1
12	Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske	1	1	1
13	Državni ured za središnju javnu nabavu	1	1	1
14	Državni ured za trgovinsku politiku	1	1	1
15	Državni ured za upravljanje državnom imovinom	1	1	1
16	Državni zavod za mjeriteljstvo	1	1	1
17	Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost	1	1	1
18	Državni zavod za statistiku	1	1	1
19	Državni zavod za zaštitu prirode	1	0	0
20	Ekonomski fakultet u Zagrebu	1	1	1
21	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	1	1	1
22	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije (HAMAG)	1	0	1
23	Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM)	1	0	0
24	Hrvatska bez mina – Zaklada za humanitarno razminiranje Hrvatske	1	0	0
25	Hrvatske ceste d.o.o.	1	1	1
26	Hrvatske vode	1	1	1
27	Hrvatski centar za razminiranje (HCR)	1	1	1
28	Hrvatski centar za razminiranje-Centar za testiranje razvoj i obuku d.o.o.	1	1	1
29	Hrvatski hidrografski institut	0	1	1
30	Hrvatski restauratorski zavod	1	1	1
31	Hrvatski veterinarski institut	1	1	1
32	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	1	1	1
33	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	1	1	1
34	Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu	0	0	0
35	Hrvatski zavod za zapošljavanje	1	1	1
36	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	1	1	1
37	Institucije koje temeljem čl. 15. i 31. Zakona nisu obveznici dostave obrasca GI-UR	2	2	0
38	Institut Ruđer Bošković	1	0	0
39	Javna ustanova Nacionalni park Krka	0	0	0
40	Klinička bolnica Dubrava Zagreb	1	1	1
41	Klinička bolnica Merkur Zagreb	0	1	1
42	Klinički bolnički centar Rijeka	1	1	1
43	Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice	1	1	1

44	Klinički bolnički centar Split	1	1	1
45	Klinički bolnički centar Zagreb	1	1	1
46	Ministarstvo branitelja	1	1	1
47	Ministarstvo financija	1	1	1
48	Ministarstvo gospodarstva	1	1	1
49	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	1	1	1
50	Ministarstvo kulture	1	1	1
51	Ministarstvo obrane	1	1	1
52	Ministarstvo poduzetništva i obrta	1	1	1
53	Ministarstvo poljoprivrede	1	1	1
54	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	1	1	1
55	Ministarstvo pravosuđa	1	1	1
56	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava	1	1	1
57	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	1	1	1
58	Ministarstvo socijalne politike i mladih	1	0	1
59	Ministarstvo turizma	1	1	1
60	Ministarstvo unutarnjih poslova	1	1	1
61	Ministarstvo uprave	1	1	1
62	Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	1	1	1
63	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	1	1	1
64	Ministarstvo zdravlja	1	1	1
65	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	1	1	1
66	Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva	1	0	0
67	Poljoprivredna savjetodavna služba	1	1	1
68	Pravosudna akademija	1	1	0
69	Pučki pravobranitelj	1	0	0
70	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU)	1	1	1
71	Središnji registar osiguranika (REGOS)	1	1	1
72	Sveučilišni računski centar (SRCE)	0	0	0
73	Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku	1	0	1
74	Sveučilište u Rijeci *	1	1	1
75	Sveučilište u Splitu	1	0	1
76	Sveučilište u Zadru	1	1	1
77	Sveučilište u Zagrebu	0	1	0
78	Učiteljski fakultet u Zagrebu	0	1	1
79	Ured državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji	1	0	0
80	Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju	11	1	1
81	Zdravstveno veleučilište	1	0	0
UKUPNO		84	64	65

*Sveučilište u Rijeci sukladno sporazumu o obavljanju poslova unutarnje revizije sa svojim sastavnicama, izrađuje jedinstveni godišnji i strateški plan za sebe i za sve sastavnice Sveučilišta u Rijeci.

Tablica br. 6: Pregled podataka o dostavljenim poveljama unutarnjih revizora, strateškim i godišnjim planovima unutarnje revizije na lokalnoj razini

Rb.	Naziv institucije	Povelja unutarnjih revizora	Strateški plan unutarnje revizije za razdoblje 2013.-2015.	Godišnji plan unutarnje revizije za 2013.
1	Bjelovarsko-bilogorska županija	1	0	1
2	Brodsko-posavska županija	1	1	1
3	Dubrovačko-neretvanska županija	1	1	1
4	Grad Bjelovar	1	1	1
5	Grad Crikvenica	1	1	1
6	Grad Čakovec	1	1	1
7	Grad Dubrovnik	1	1	1
8	Grad Gospić	1	1	1
9	Grad Karlovac	1	1	1
10	Grad Kaštela	1	1	1
11	Grad Koprivnica	1	0	0
12	Grad Krapina	1	1	1
13	Grad Labin	1	1	1
14	Grad Opatija	1	1	1
15	Grad Osijek	1	1	1
16	Grad Pazin	1	1	1
17	Grad Poreč - Parenzo	1	1	1
18	Grad Požega	1	0	0
19	Grad Pula	1	1	1
20	Grad Rijeka	1	1	1
21	Grad Rovinj-Rovigno	1	1	1
22	Grad Samobor	1	1	1
23	Grad Sisak	1	1	1
24	Grad Slavonski Brod	1	1	1
25	Grad Split	1	1	1
26	Grad Šibenik	1	1	1
27	Grad Trogir	1	1	1
28	Grad Umag	1	1	1
29	Grad Varaždin	1	1	1
30	Grad Velika Gorica	1	1	1
31	Grad Vinkovci	1	1	1
32	Grad Virovitica	1	1	1
33	Grad Vukovar	1	1	1
34	Grad Zadar	1	1	1
35	Grad Zagreb	1	1	1
36	Grad Zaprešić	1	1	1
37	Istarska županija	1	0	0
38	Karlovačka županija	1	1	1
39	Koprivničko-križevačka županija	1	1	1
40	Krapinsko-zagorska županija	1	1	1
41	Ličko-senjska županija	1	1	1
42	Međimurska županija	1	1	1
43	Opća bolnica Bjelovar	1	1	1
44	Opća bolnica Dr. Ivo Pedišić, Sisak	1	1	1
45	Opća bolnica Karlovac	1	1	1
46	Opća bolnica Pula	1	1	1
47	Opća bolnica Virovitica	1	1	1

48	Opća bolnica Zadar	1	1	1
49	Opća županijska bolnica Pakrac	1	0	0
50	Opća županijska bolnica Našice	1	1	1
51	Opća županijska bolnica Požega	1	1	1
52	Opća županijska bolnica Vinkovci	1	1	1
53	Općina Jakšić	0	0	0
54	Općina Kaptol	1	0	1
55	Osječko-baranjska županija	1	1	1
56	Požeško-slavonska županija	1	1	1
57	Primorsko-goranska županija	1	1	1
58	Psihijatrijska bolnica Rab	1	0	0
59	Sisačko-moslavačka županija	1	1	1
60	Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske toplice	1	1	1
61	Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske toplice	1	1	1
62	Splitsko-dalmatinska županija	1	1	1
63	Šibensko-kninska županija	1	1	1
64	Varaždinska županija	1	0	1
65	Virovitičko-podravska županija	1	1	1
66	Vukovarsko-srijemska županija	1	1	1
67	Zadarska županija	1	1	1
68	Zagrebačka županija	1	1	1
69	Zagrebački športski savez	1	1	1
70	Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije	1	1	1
71	Zavod za javno zdravstvo Andrija Štampar	0	0	0
72	Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije	0	0	0
73	Županijska bolnica Čakovec	1	1	1
74	Županijska uprava za ceste Virovitičko - podravske županije	1	1	1
UKUPNO		71	63	66

Dodatak br. 3: Pregled rezultata analize stručnog usavršavanja unutarnjih revizora u 2012.

Tablica br. 1: Pregled broja aktivnih unutarnjih revizora u javnom sektoru koji su se stručno usavršavali po vrstama stručnog usavršavanja

Rb.	Vrsta kontinuiranog stručnog usavršavanja	Državna razina	Lokalna razina	Trg. dr. u većin. državn. vl.	Σ	% ⁴¹	
1	Obavljanje unutarnje revizije	118	65	10	193	95	
2	Poslijediplomski doktorski studij iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja	0	1	0	1	1	
3	Poslijediplomski znanstveni i stručni studij iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja	0	1	0	1	1	
4	Sudjelovanje na seminarima, konferencijama, radionicama u organizaciji međunarodnih i nacionalnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja	Pasivni	118	68	11	197	97
		Aktivni	13	7	1	21	10
5	Mentoriranje unutarnjih revizora	16	7	0	23	11	
6	Certifikati međunarodnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja	6	0	0	6	3	
7	Certifikati koje izdaju institucije i strukovna udruženja u Republici Hrvatskoj iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja	4	5	1	10	5	
8	Objavlivanje radova, članaka u stručnim časopisima i publikacijama	0	1	0	1	1	
9	Sudjelovanje u studijskim posjetima	4	1	0	5	3	
10	Razni programi samoučenja	5	2	0	7	3	
11	Sudjelovanje na sastancima unutarnje revizije koje organizira SHJ	Pasivni	50	30	0	80	39
		Aktivni	0	0	0	0	0
12	Razvoj metodologije rada unutarnje revizije	3	0	0	3	2	
13	Vanjska procjena kvalitete rada unutarnje revizije	0	0	0	0	0	

⁴¹ Referentna vrijednost za postotni izračun je 203 unutarnja revizora

Tablica br. 2: Pregled najviše korištenih vrsti stručnog usavršavanja za I. kategoriju unutarnjih revizora s državne i lokalne razine

Rb.	Vrsta kontinuiranog stručnog usavršavanja	Državna razina	%	Lokalna razina	%
1	Obavljanje unutarnje revizije maksimum bodova = 28	98	100	46	100
	- 4 - unutarnje revizije = 28	75	77	26	57
	- 3 - unutarnje revizije = 21	20	20	17	37
	- 2 - unutarnje revizije = 14	3	3	2	4
	- 1- unutarnje revizije = 7	0	0	0	0
	- 0 - unutarnje revizije = 0	0	0	1	2
2	Sudjelovanje na seminarima, konferencijama, radionicama u organizaciji međunarodnih i nacionalnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja - PASIVNO maksimum bodova = 21	97	100	44	100
	- ukupno 21 bod prijavljen	90	93	38	87
	- ukupno 18 bodova prijavljeno	1	1	0	0
	- ukupno 14 bodova prijavljeno	3	3	3	7
	- ukupno 12 bodova prijavljeno	0	0	0	0
	- ukupno 10 bodova prijavljeno	0	0	0	0
	- ukupno 7 bodova prijavljeno	2	2	2	4
	- ukupno prijavljeno 0 bodova	1	1	1	2
3	Sudjelovanje na seminarima, konferencijama, radionicama u organizaciji međunarodnih i nacionalnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja - AKTIVNO maksimum bodova = 30	9	100	4	100
	- ukupno 30 bodova prijavljeno	5	56	3	75
	- ukupno 21 bod prijavljen	3	33	1	25
	- ukupno 17 bodova prijavljeno	1	11	0	0
4	Mentoriranje unutarnjih revizora maksimum bodova = 28	16	100	7	100
	- 4 - unutarnje revizije = 28	0	0	0	0
	- 3 - unutarnje revizije = 21	2	13	1	14
	- 2 - unutarnje revizije = 14	8	50	2	29
	- 1- unutarnje revizije = 7	6	37	4	57
5	Sudjelovanje na sastancima unutarnje revizije koje organizira Središnja harmonizacijska jedinica- PASIVNO	42	100	22	100
	- ukupno 6 bodova prijavljeno	6	14	0	0
	- ukupno 4 boda prijavljeno	13	31	3	14
	- ukupno 2 boda prijavljeno	23	55	19	86

Tablica br. 3: Pregled najviše korištenih vrsti stručnog usavršavanja za II. kategoriju unutarnjih revizora s državne i lokalne razine

Rb.	Vrsta kontinuiranog stručnog usavršavanja	Državna razina	%	Lokalna razina	%
1	Obavljanje unutarnje revizije maksimum bodova = 28	20	100	22	100
	- 4 - unutarnje revizije = 28	3	15	5	23
	- 3 - unutarnje revizije = 21	3	15	0	0
	- 2 - unutarnje revizije = 14	7	35	13	59
	- 1- unutarnje revizije = 7	6	30	2	9
	- 0 - unutarnje revizije = 0	1	5	2	9
2	Sudjelovanje na seminarima, konferencijama, radionicama u organizaciji međunarodnih i nacionalnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja - PASIVNO maksimum bodova = 21	18	100	20	100
	- ukupno 21 bod prijavljen	11	61	15	75
	- ukupno 18 bodova prijavljeno	0	0	0	0
	- ukupno 14 bodova prijavljeno	2	11	0	0
	- ukupno 12 bodova prijavljeno	0	0	1	5
	- ukupno 10 bodova prijavljeno	0	0	1	5
	- ukupno 7 bodova prijavljeno	3	17	3	15
	- ukupno 0 bodova prijavljeno	2	11	0	0
3	Sudjelovanje na seminarima, konferencijama, radionicama u organizaciji međunarodnih i nacionalnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja - AKTIVNO maksimum bodova = 30	0	100	1	100
	- ukupno 14 bodova prijavljeno	0	0	1	100
4	Razni programi samoučenja	0	100	0	100
	- ukupno 5 bodova prijavljeno	0	0	0	0
	- ukupno 10 bodova prijavljeno	0	0	0	0
	- ukupno 15 bodova prijavljeno	0	0	0	0
5	Sudjelovanje na sastancima unutarnje revizije koje organizira Središnja harmonizacijska jedinica - PASIVNO	6	100	7	100
	- ukupno 2 boda prijavljeno	3	50	1	14
	- ukupno 4 boda prijavljeno	3	50	6	86

Tablica br. 4: Pregled najviše korištenih vrsti stručnog usavršavanja za III. kategoriju unutarnjih revizora s državne i lokalne razine

Rb.	Vrsta kontinuiranog stručnog usavršavanja	Državna razina	%	Lokalna razina	%
1	Sudjelovanje na seminarima, konferencijama, radionicama u organizaciji međunarodnih i nacionalnih institucija i strukovnih udruženja iz područja unutarnje revizije, financijskog upravljanja, računovodstva i drugih relevantnih područja - PASIVNO maksimum bodova = 21	3	100	2	100
	- ukupno 7 bodova prijavljeno	3	100	2	100
2	Sudjelovanje na sastancima unutarnje revizije koje organizira Središnja harmonizacijska jedinica - PASIVNO	2	100	2	100
	- ukupno 2 boda prijavljeno	2	100	2	100